

ANTROPONIMIJA I TOPONIMIJA
JUŽNE BARANJE

(Rad primljen za štampu na IV sjednici Odjela za filologiju 25. V 1962)

PREDGOVOR

Pročitavši radnju prof. M. Hraste, Antroponimija i toponimija općine hvarske,¹ odlučio sam napisati ovu radnju, da bih na taj način još bolje osvijetlio baranjski govor, koji sam obradio u radnji, »Govor Hrvata u južnoj Baranji«. Budući da za svoju radnju nisam imao iscrpnih podataka iz historijskih dokumenata, to mi je rad bio vrlo otežan. U antroponimiji i toponimiji južne Baranje ima pored hrvatskih i mađarskih naziva. Baranja je do god. 1918. bila sastavni dio Mađarske. Tada se u uredima i školama govorilo samo mađarski. Pored toga su mađarske upravne vlasti same određivale pojedine toponime, a ponekad su mijenjale već postojeće hrvatske toponime. Zato je u toponimiju južne Baranje ušlo i nešto mađarskih toponima. Poslije Prvog svjetskog rata nova jugoslavenska uprava je nemilosrdno mijenjala sve mađarske toponime u srpske, pri čemu se nije dovoljno pazilo na porijeklo i značenje pojedinih toponima, pa su više puta bez razloga i svrhe dobri domaći toponimi zamijenjeni novim toponimima. Kako se pri tome gotovo nimalo nije obaziralo na etnološke, lingvističke i historijske osobine baranjske toponimije, niti se pokušavalo stvarati nove toponime u vezi sa starim, to nova toponimija kod baranjskih starosjedilaca još ni danas nije uspjela potisnuti staru toponimiju. Baranjski Hrvati i Srbi (starosjedoci) se još i danas u privatnom razgovoru najčešće služe starom toponimijom, ako toponimi nisu izrazito mađarski. Zato bi bilo potrebno provesti reviziju novije baranjske toponimije i u nekim slučajevima promijeniti neke nove toponime prema stvarnom stanju.

U antroponimiji ima vrlo malo mađarskih naziva. Baranjski Hrvati i Srbi su doduše kroz stoljeća živjeli pomiješani s Mađarima i Nijemcima, ali s njima nikada nisu imali bližeg kontakta, jer s ujima nisu

¹ Hrvatski dijalektološki zbornik I, str. 331-385.

održavali ženidbene veze, i što velika većina našeg stanovništva u Baranji ni za mađarske vladavine nije znala mađarski. Jedino u onim selima, u kojima živi mnogo Mađara, ušlo je u antroponimiju poneko mađarsko ime. Međutim u selima koja se poslije završetka Prvog svjetskog rata stalno nalaze u Mađarskoj, ušlo je u našu antroponimiju više mađarskih naziva.

U radnji su označeni akcentom svi antroponimi i toponimi. Kod objašnjavanja oblika, postanka ili porijekla antroponima i toponima nisam ih ponovo akcentuirao, jer oni često nemaju istog akcenta u svim mjestima, gdje se javljaju.

Sve antroponime i toponime sam sakupljao na terenu prema informacijama starijih stanovnika iz pojedinih naselja. Od doseljenika sam zabilježio samo one, koji su doselili u pojedina mjesta prije 1920. godine. Novije doseljenike nisam bilježio zbog toga, što ti noviji doseljenici još nisu usvojili govorne osobine baranjskih starosjedilaca niti su mogli utjecati na starinački govor baranjskog stanovništva. Uz pojedina doseljenička prezimena sam naveo u zagradi mjesto, odakle je porodica doselila, ako u mjestu još postoji sjećanje na taj događaj. Ako u mjestu stanovnici više ne znaju, da li je neka porodica doselila iz drugog mjesta i odakle je doselila, onda nisam ni bilježio te podatke. Građu za radnju sam sakupljao od 1954–1958. godine.

U radnji su obuhvaćena ova hrvatska i srpska naselja u južnoj Baranji: Batina–Batina Skela (Bt),² Benga–Šumarina (Bg), Bodolja–Podolje (Bd), Brnjevar–Branjin Vrh (Bv), Daljok–Duboševica (Dlj), Daraž–Draž (Dž), Ižip–Topolje (Ip), Kašad–Kásád (Kš), Luč (Lč), Marok–Gajić (Mr), Petarda–Baranjsko Petrovo selo (Pt), Semartin–Alsószentmárton (Sm), Torjanci (Tn); Ban–Popovac (Bn), Bolman (Bm), Darda (Dr), Kačvala (Kačfala)–Jagodnjak (Kč), Kišfaluba–Branjina (Kf), Kuva–Kamenac (Kv), Monoštor–Beli Manastir (Mn), Suljoš–Kneževi Vnogradi (Slj). Od tih mjesta se Semartin i Kašad nalaze u Mađarskoj, a ostala mjesta u Jugoslaviji, Pored tih mjesta u Baranji se nalazi još desetak sela, u kojima su stanovali samo Mađari i Nijemci. Kada su po završetku Drugog svjetskog rata Nijemci iz tih sela odselili u Njemačku, doselili su u njih kolonisti iz raznih hrvatskih krajeva. Ja nisam u svojoj radni obuhvatio ta mjesta, jer ona nisu važna za našu antroponimiju i toponimiju. U tim mjestima ima i naših toponima, ali većina tih toponima nije nastala u našem narodu, već su ih sastavile naše upravne vlasti poslije formiranja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Zato ti toponimi nemaju važnosti za fonetske, morfološke i leksičke osobine baranjskoga govora.

² Na drugom mjestu je službeni naziv naselja.

ANTROPONIMIJA

U južnoj Baranji postoje bitne razlike u nadijevanju *imena* između hrvatskog i srpskog stanovništva. Hrvati još i danas daju svojoj djeci gotovo isključivo svetačka (vjerska) imena. Do toga je došlo pod utjecajem katoličke crkve, koja je po odredbi Tridentinskog koncila podupirala davanje djeci na krštenju svetačkih imena, i zbog vrlo slabe veze baranjskih Hrvata s prosvjetnim i kulturnim tekovinama njihove domovine Hrvatske. Sve do formiranja Kraljevine SHS baranjski Hrvati su čitali samo kalendare i molitvenike, koji su se štampali u Budimpešti ili Subotici, a samo poneki su primali i neke crkvene časopise iz Zagreba. U to vrijeme svjetovne knjige, novine i časopisi iz Zagreba i Hrvatske nisu prodirali do baranjskih Hrvata. Jedino je po koji Hrvat primao neke novine iz Zagreba, ali to nije moglo imati utjecaja na ostale Hrvate. Tek poslije Prvog, a osobito poslije Drugog svjetskog rata, kada su u baranjska sela u većoj mjeri počele prodirati hrvatske svjetovne knjige, novine i časopisi, počeli su baranjski Hrvati pomalo napuštati staru tradiciju te nadijevati djeci i narodna imena. U tome najviše prednjače intelektualci i obrtnici, koji su duže vrijeme živjeli u gradu.

U hrvatskim selima u Baranji postoji danas vrlo malen izbor imena. Nekada je kod baranjskih Hrvata bilo mnogo više imena, što možemo zaključiti po nadimcima i prezimenima, ali su s vremenom mnoga imena napuštena. Kod baranjskih Hrvata ne postoji običaj, da se djeci najčešće nadijevaju imena prema imenu oca, majke, djeda, bake ili kojeg drugog člana porodice. Svakom djetetu roditelji slobodno daju ime prema svojoj želji. Samo neki roditelji daju djeci imena oca ili majke. Roditelji obično biraju za djecu imena, koja im se najviše sviđaju, ili uzimaju ime nekog stanovnika u selu, koji u mjestu uživa velik ugled. Neki roditelji daju ponekad djeci i imena nekih bližih rođaka, koji su nedavno umrli. Od muških imena se u hrvatskim naseljima u Baranji najviše upotrebljavaju ova: Mârko, Mârjan, Bârtol, Âdam, Frâ-njo, Matîja, Stîpan (Bt), Îvan (Bt), Jòsip (Bt), Mârin (Bt), Vînko i Kûzman. Neka od tih imena se upotrebljavaju i u hipokorističnom obliku (Adam, Matija, Stipan, Ivan, Josip).

Mnogo češća su muška hipokoristična imena. Većina imena se upotrebljava samo u tom obliku, dok se u drugom obliku uopće ne čuju. U takvim slučajevima su hipokoristici često izgubili svoje pravo značenje. Međutim postoji razlika između hipokoristika, koji se daju iz simpatije, i hipokoristika iz nesimpatije (deteriorativi). Hipokoristička imena muškog roda nastala iz simpatije (od dragosti) najčešće se tvore pomoću nastavaka -o, -a, -eta, a rjeđe pomoću nastavaka -oš i -šo. Primjeri: Pávo, Péro, Máto, Stípo, Józo, Ívo, Ádo, Filo, Žíco (Podravina); Stípa, Đúra, Péra, Máta, Fránja, Páva, Józa, Íva, Táda, Vînka, Vîca, Jérka (Podunavlje); Stìpeta, Živketa, Mârketa, Pàveta (Tn); Stipèta, Živkèta,

Markëta, Adamëta (Lč); Pàvoš, Ìvoš, Màtoš (Podravina); Jákšo (Jákša). U nekim selima se nalazi po koji hipokoristik, nastao pod utjecajem madžarskih hipokorističnih imena. Takvih hipokoristika ima mnogo više u madžarskom dijelu Baranje. Na pr. Pàlčika, Pàlika (Pavao), Mår-cika, Pìšta (Stjepan), Jànika (Ivan), Làcika (Ljudevit). Imena od nesimpatije se tvore pomoću nastavka-a i brzog akcenta: Pàva, Pèra, Màta, Miša, Mårka, Žìvka, Jòza, Stìpa, Ìva, Đùka, Fìla.

Deminutivna muška imena se najčešće tvore nastavkom-ica: Ívica, Mårkica, Pávica, Périca, Žìvkica, Józica, Mática. Augmentativnih imena nisam zabilježio u hrvatskim selima u Baranji.

Narodnih muških imena nema danas u baranjskim selima. Od narodnih imena sam jedino zabilježio ime Žìvko.

Od ženskih imena se također najviše upotrebljavaju hipokoristična imena, dok se u svom pravom obliku mogu čuti samo ona imena, koja su kraća i slična hipokoristicima. Najobinčija su ženska imena u Baranji: Èva, Mårta, Jánja, Ána, Klåra, Mårija (Bt).

Ženska hipokoristična imena se tvore nastavcima -a, -ica, a rjeđe nastavkom-ka. Primjeri: Kåta, Månda, Jèla, Måra, Júla, Đúla (Bt), Trèza, Réza, Ståna, Ága; Èvica, Ànica, Àgica, Kåtica, Mårica, Jèlica, Stånica; Marínka (Mr), Tånka (Mr, Dlj), Frånka, Jèlka, Ànka, Påvka. U Semartinu i Kašadu su pod utjecajem madžarskih hipokorističnih imena nastala imena: Ànuška, Jùliška, Måriška. U jugoslavenskom dijelu Baranje takvim imenima zovu samo djecu madžarskih roditelja. Ženska imena od nesimpatije tvore se pomoću nastavka-a i brzog akcenta: Èva, Mårta, Jånja, Ána, Àga, Jèla, Påvka, Júla, Ståna, Rùža, Trèza, Månda, Kåta.

Deminutivna ženska imena se najčešće tvore nastakom -ica i dugim akcentom: Jánjica, Ánica, Jèlica, Kåtica, Júlica, Måndica, Rùžica, Èvica, Mårtica, Påvkica.

Od narodnih ženskih imena sam zabilježio samo Rùža, ali u najnovije vrijeme se već daju djeci i imena Zòrica, Ljübica, Drågica, Brånkica, i sl.

U staro vrijeme je u baranjskim selima bilo mnogo više raznovrsnih imena, što najbolje možemo zaključiti po prezimenima i nadimcima obitelji u tim selima. Velika većina tih imena se danas više ne upotrebljava u Baranji, jedino se još po koji starac ili starica nađu s nekim od tih imena. Takva su imena bila: Blaž, Luka, Vid, Mijat, Martin, Maksim, Ižak, Mitar, Damjan, Sekula, Jakob, Marin, Vuk, Golub, Janko. Hipokoristična imena su se najviše tvorila nastavcima -o, -ić, -ko, -ica, -oš, -an, -ak, -oc, -iš, -iša, -oša, -in, -ika, -ok, -a, -aš, -en. Primjeri: Vaso³, Gabro, Beno, Frano, Vujo, Grego, Lazo, Leto, Mrko, Dujo, Mićo, Jožo, Dero, Tošo, Đeno, Gilo, Đorlo, Šeco, Pendo, Gajo, Vujo; Ferkić, Franjić, Pavlić, Markić, Kalić, Balić, Prtić; Boško, Ferko, Matko, Stivko, Rucko, Buško, Revko; Mikica, Đurica, Ivica, Gujica, Andrica, Perica,

³ Ovdje navodim samo ona imena koja se danas ne upotrebljavaju.

Jurica; Matoš, Peroš, Radoš, Ivoš, Lukoš, Đuroš, Franjoš; Blažan, Jozan, Gacan, Bežan, Sogan, Matan, Šiman, Miljan, Vrban; Filak, Živak, Milak; Antunac, Stepanac, Ignjac; Ivaniš, Periša, Abriša; Perša, Daša, Tomša; Belin, Tadin, Miklin, Malin; Danika, Orika, Bakika; Matek, Đurek; Broza, Mika, Suba; Ilijaš, Andraš; Tuten, Đuren. Rjeđe su se tvorili hipokristici pomoću nastavaka -al, -et, -ko, -as, -da, -ina, -ez, -oz, -ev, -ač, -енъс, -čul, -eš, -išak, -ija, -огъс, -iško, -inъko. Primjeri: Mačal, Đuretko, Đuras, Penda, Markina, Đurkez, Antol, Oršol, Matev, Lukač, Patač, Blaženac, Kajčul, Maleš, Mateš, Jurišak, Tadija, Mišorac, Matiško, Marinko.

Ženska hipokoristična imena su se tvorila nastavcima -a, -ača, -đa, -ka. Primjeri: Ceca, Dofa, Kaja, Joka, Ilkača, Birda, Ranka.

U srpskim selima u Baranji je posve drukčije stanje antroponimije. Baranjski Srbi svojoj djeci najviše daju narodna imena, a rjeđe svetačka. Tome su razlozi, što su srpski svećenici u toku stoljeća preporučivali i podupirali davanje djeci narodnih imena, i što su baranjski Srbi bili u dosta tijesnoj vezi s prosvjetnim, političkim i nacionalnim pokretima i zbivanjima u susjednoj Bačkoj. U srpska sela u Baranji su već u 19. stoljeću dolazile knjige i novine iz Novog Sada i ostalih srpskih kulturnih centara u Vojvodini. Od svetačkih imena baranjski Srbi su svojoj djeci najviše davali imena srpskih svetitelja, tj. onih Srba, koje je pravoslavna crkva proglasila za svece. Za takve svetitelje su bili proglašeni neki pustinjaci i isposnici iz 10–12. vijeka, pojedini srpski arhiepiskopi i patrijarsi i 10 srpskih srednjovjekovnih vladara. U manjoj mjeri su baranjski Srbi svojoj djeci nadijevali imena svetaca iz prvih početaka kršćanstva. Najpoznatija su muška narodna imena kod baranjskih Srba: Đušan, Ràdivoj, Bògoljub (Bogòljub), Vítomir, Cvětazar (Světazar), Mítar, Milivoj. Od svetačkih imena su najraširenija ova imena: Nikola, Pàvle, Mårko, Dàmjan, Àndrija, Tèodor, Jòvan, Đòrđe, Stèvan.

U Srba ima manje hipokorističnih imena nego u Hrvata. Njihova muška hipokoristična imena najčešće svršuju na -o, -ko, -an, a rjeđe na -šo, -e i -oja. Primjeri: Bòžo, Rádo, Vládo, Svéto, Grújo, Stévo, Tóšo, Sávo, Péro, Próko, Lázo, Jóvo, Jéfto, Símo; Bránko, Žárko, Véljko, Cvětko, Stánko; Dèjan, Milan, Stòjan; Tóšo, Jákšo; Ráde; Stànoja.

Od ženskih narodnih imena najraširenija su kod baranjskih Srba: Cvijèta, Kòvinka, Bòsiljka, Miléva, Miléna, Dànica, Stòjanka, Ràdòjka, Bòžica, Zágòrka, Gòrdana, Ljùbica (Ljübica), Vèlinka, Milica (Milica), Ràdmila, Dàfina. Najpoznatija su ženska svetačka imena: Angelína, Sàvinka, Mårija, Sòfija, Èvgēnija, Đùrdija, Írina, Stèvanka, Jùstina.

U srpskim selima u Baranji su dosta rijetki ženski hipokristici. Najčešće se tvore ženska hipokoristična imena nastavkom -a, a rjeđe nastavkom -ka: Káta, Pérsa, Péla, Rúža, Đùrđa, Séna, Géna, Stòja, Ànka.

U staro vrijeme je i kod baranjskih Srba bilo više imena, što možemo zaključiti po prezimenima i nadimcima. Od muških imena su se prije pored današnjih imena najviše upotrebljavala ova imena: Aksentije,

Isajlo, Miajlo, Samojlo, Matija, Gavriilo, Šimun, Golub, Ivan, Mijat, Vuk, Kresimir, Obrad, Stanislav, Damjan, Milorad, Mitar, Kuzman. Hipokoristici muškog roda su se najčešće svršavali na -o, -an, -ko, -ak, -ić, -en, -eta, -eš. Primjeri: Ciko, Risto, Đuro, Bajo, Pejo, Pešo, Kreso, Taco, Pano, Gelo, Glujo, Zulo, Grujo; Lozan, Kovjan, Mekan, Radan, Bojan, Zundan, Poznan, Mrdan, Sekan, Đerman, Savan, Prodan, Cvijan, Kulan, Živan; Vučo, Atanacko, Tanacko, Stojko, Jerko, Miško, Mirko, Petko, Racko; Novak, Kijak, Sladak; Dinić, Krenić, Prokić; Mišljen, Tuten; Mileta, Vuleta; Uglješ, Bobeš, Maleš. Rjeđe su se muška hipokoristična imena svršavala na -ok, -ać, -ica, -ula: Pirok, Galać, Ivica, Sekula.

Prema prezimenima i nadimcima možemo zaključiti, da su se od ženskih imena pored današnjih upotrebljavala i ova imena: Jagoda, Kata, Dora, Jana.

U baranjskim selima su *prezimenena* vrlo raznolika, jer su u Baranju u toku nekoliko stoljeća dolazili Hrvati i Srbi iz raznih naših krajeva (Slavonije, Srijema, Gorskog Kotara, Dalmacije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Metohije). Među prezimenima je teško odvojiti prezimena baranjskih starosjedilaca od prezimena kasnijih doseljenika, jer nemamo tačnih podataka o svim migracijama baranjskog stanovništva. Ja sam u zagradi uz pojedina prezimena zabilježio na temelju kazivanja starijih stanovnika, odakle su doselile neke porodice. Međutim sjećanja tih seljaka, ne sežu dalje od jednog stoljeća, pa stoga uz neke porodice, koje su doselile u Baranju prije više stoljeća vjerojatno ne će biti zabilježeno, odakle su doselile. Kada bismo imali obrađenu antroponimiju svih naših mjesta i krajeva, mogli bismo prema većem broju prezimena u nekom kraju zaključiti, da su iz toga kraja doselile neke baranjske porodice s takvim prezimenima. Međutim mi zasada toga nemamo, stoga se nisam upuštao u takva zaključivanja. U baranjskim selima se nalaze i poneke porodice s mađarskim ili njemačkim prezimenom, koje porodice se u selu smatraju Hrvatima. Hrvatske porodice s mađarskim prezimenom ili su porijeklom Mađari ili su pak u dalekoj prošlosti promijenili hrvatsko prezime u mađarsko. U Mađarskoj su još donekadna mnogi stanovnici drugih narodnosti morali mađarizirati svoja prezimena, ako su htjeli u državnu službu. Hrvatske porodice s njemačkim prezimenom su vjerojatno porijeklom Nijemci, koji su se pohrvatili preko ženidbenih i rodbinskih veza.

U selu *Semartinu*, koji se nalazi uz Dravu u Mađarskoj, postoje ova prezimena: Blázević, Bòšnjäk, Dòfatić, Ferèncić (mađž. Ferenc = Franjo), Jánjić, Józín, Jùrišak, Lùkić, Mägušić, Mârković, Mätović, Mikić, Motičánac, Šánjić, Šòkac, Túnja (mađž. tunya = lijen, trom), Vėčanin, Vėreš (mađž. vörös = crven), Vidäk, Vrbánac, Zdénac.

U selu *Kaşadu*, koji se također nalazi u Mađarskoj, postoje ova prezimena: Bòšnjäk, Cósíć, Hòrvät, Ivánović, Józín, Klèmpinger, Marjánović, Pètrović, Plüžar, Slípčević, Štévić, Vörgić, Zágorac i Zètović. U Kašad je između dva rata doselilo vrlo mnogo porodica iz Gornje Ba-

ranje, ali njihovih prezimena nisam navodio u ovoj radnji, jer doseljenici još ne čine sa starosjedilačkim stanovništvom jednu govornu i etničku cjelinu.

U *Torjancima* su ova prezimena: Bârtolov (izumrli), Bošnjāk, Čãnadić, Čósić, Fránjić, Horáček (doseljen iz Mrkoplja), Horvât, Jãgodić (doseljen iz Kašada), Jánjić (doseljen iz Bremena), Kněžević (doseljen iz Brnjevara), Kolesār, Lĩvović (izumrli), Pãvlović, Pětrović, Rãkitovac, Rũsić, Strĩšković, Světić (doseljen iz Mrkoplja), Šárac, Štrbénac (doseljen iz Ate), Tómić, Torjánac, Žĩvković. U selu su i dvije hrvatske porodice s madžarskim prezimenom: Sěkereš (doseljen iz Birjana), Tũnja (doseljen iz Semartina).

U *Petardi* su ova prezimena: Bãčić, Běnak, Blážević, Bõšnjāk, Břdarić, Bũnjevac, Čãnadić, Čósić, Filáković, Fránjin, Hõrvât, Ivánović, Kãtičić, Kõlar, Kolèsār, Lĩvović, Mãtić, Mikolin, Pãvlović, Põsavac, Rũsić, Šárac, Šòkac, Tãradan. U selu se nalaze i dvije hrvatske porodice s madžarskim prezimenom: Ègeduš i Sàlaj, zatim dvije madžarske porodice s hrvatskim prezimenom. Te madžarske porodice su doselile u Petardu iz susjednih madžarskih sela.

U *Luču* su ova hrvatska prezimena: Abrišin, Bãrić, Bârtolov, Bošnjāk, Břdarić, Dugãčki, Fránjić, Kãlčić, Kõlar, Kolútac, Lõvak, Mãli, Mĩjin, Mikõlin, Périn, Petàrac, Živáković, Žĩvkov. U selu je i hrvatska porodica s njemačkim prezimenom Bãnder.

U *Bengi* su ova hrvatska prezimena: Bõšnjāk, Čósić, Ivánović, Jélić, Mãli, Novosélac (doseljen iz Luča), Põžgain, Skèledžija.

U *Brnjevaru* su ova prezimena: Āndrić, Bãlić, Bánac, Bãrić, Berěcko, Blažèncić, Blážević, Bošnjāk, Čósić, Golúbõv, Horvât, Īvkov, Jãnić, Kněžević, Kõlarić, Mãrušić, Matãnov (izumrli), Mesār, Pětrović, Sigétac, Tãrdanin, Věčanin, Vlãšić, Võrgić, Žálac, Živáković. U selu se nalazi i hrvatska porodica s njemačkim prezimenom Ālbert.

U *Daljoku* su ova prezimena: Āndrić (doseljen iz Ižipa), Bãbić, Bėnić, Běrtin, Bórić, Brõzovac (doseljen iz Belvara), Bũšić, Damjánõv, Dugãčki, Gacãnov, Hõrvat, Ivanĩšić, Īvićin, Jakobénõv, Jědnašić, Jélić, Kěrvarić, Kováčěv, Kũrjačić, Lukáčěv, Mãtanov, Novosélac, Pětrović, Prãkatur, Rãdošić, Sićájmov, Srĩmac, Stepánović, Těrzić, Vãrgić (madž. varga = postolar), Vlãšić, Vũjić.

U *Ižipu* su ova prezimena: Āndrić, Bârtolov, Brãdašić, Bũnjevac, Dõjkić (doseljen iz Daljoka), Golúbõv, Gũksić, Ilijášěv, Kněžević, Kováčěv, Marjánõv, Mãtović, Pãlijan (doseljen iz Vršende), Pěceljanin, Perĩšin, Srĩmac, Šovákõv (doseljen iz Maroka), Tigãndžin, Topãlov, Vũkovac.

U *Maroku* se nalaze ova prezimena: Āntolov, Bãbić, Balatĩnac, Drvėntić, Filákõv, Golúbõv, Jãnković, Kolútac, Marjánõv, Mãrtinov, Matévić, Škũlac (doseljen iz Češke), Šovákõv, Zlãtarić.

U *Bodolji* su ova hrvatska prezimena: Balatĩnac (doseljen iz Maroka), Bõšnjāk, Fránjić, Lõnčar, Marjánović, Mãtić, Mijátõv, Rãdić, Tělak, Tu-

těnov, (doseljen iz Daraža), Věčanin. U selu su i dvije hrvatske porodice s mađarskim prezimenom: Īleš i Lăkatōš. U Bodolji ima samo trećina Hrvata, dok su ostalo Mađžari.

U *Daražu* su ova prezimena: Bălić, Bănac, Běnak, Đŭrin, Grėgin, Gŭjićić, Kovăčėv, Kŭćuk, Lăzić, Mărtinov, Őrikin, Őršolić, Stepănović, Tadijănŏv, Tŏmić, Tŭtenov.

U *Bat'ni* su ova hrvatska prezimena: Ăndrĭn (doseljen iz Santova), Bălaž, Blažić, Bošnjăk, Cĭndrić, Damjănović, Darăžac, Đŭrić (doseljen iz Santova), Gėrgin, Gorjănac, Horvăt, Hajmăšac (doseljen iz Berega), Kŏlar, Kŏvăč, Kŏvaćić, Lukănov, Lŭkić, Matănŏv, Miklėndĭn, Mikŏlin, Prŏkos, Pŭndžin, Šomodvărac (doseljen iz Bačkog Monoštora), Štajėrac, Tŏmašić, Tŭrkalj (doseljen iz Bačkog Monoštora), Vŭjić, Živić. U tom mjestu ima Hrvata oko 50%, dok su ostalo Mađžari.

Prezimena u hrvatskim selima u Baranji završavaju se najviše na -ović (ević), -ić, -ov (ev), -in, -ac: Blažević, Marković, Matović, Ivanović, Marjanović, Petrović, Slipčević, Zetović, Knežević, Livović, Pavlović, Strišković, Živaković, Stepanović, Damjanović; Dofatić, Ferencić, Janjić, Lukić, Magušić, Mikić, Šanjić, Ćosić, Štević, Vorgić, Čanadić, Franjić, Jagodić, Rusić, Tomić, Bačić, Katičić, Matić, Barić, Brdarić, Kalčić, Jelić, Andrić, Balić, Blaženčić, Janić, Kolarić, Marušić, Babić, Benić, Bušić, Ivanišić, Jednašić, Kervarić, Kurjačić, Radošić, Terzić, Vargić, Vlašić, Vujić, Dojkić, Guksić, Radić, Gujičić, Oršolić, Blažić, Cindrić, Tomašić, Živić; Bartolov, Živkov, Golubov, Matanov, Damjanov, Gacarov, Jakobenov, Lukačev, Sičajmov, Ilijašev, Kovačev, Šovakov, Topalov, Antolov, Filakov, Marjanov, Martinov, Mijatov, Tutenov, Tadijanov, Lukanov; Jozin, Večanin, Franjin, Mikolin, Abrišin, Mijin, Perin, Požgajin, Tarđanin, Bertin, Ivićin, Peceljnin, Perišin, Tigandžin, Đurin, Gregin, Miklėndin, Pundžin; Motičanac, Šokac, Vrbanac, Zdenac, Zagorac, Rakitovac, Šarac, Torjanac, Bunjevac, Posavac, Kolutac, Petarac, Novoselac, Banac, Sigetac, Srimac, Vukovac, Balatinac, Gorjanac, Daražac, Hajmašac, Šomodvarac, Štajerac. Manje ima prezimena na -ar i -ak: Plužar, Kolesar, Kolar, Mesar, Lončar; Bošnjak, Jurišak, Vidak, Benak, Lovak, Telak.

U hrvatskim selima u Baranji malo ima prezimena s drukčijim završetkom: Horvat, Taradan, Dugački, Mali, Skeledžija, Berecko, Prakatur, Kućuk, Prokos.

Hrvatska prezimena u Baranji su po svom *postanku* većinom patronimići: Blažević: Blaž, Ferencić: Ferenc (mađ. Ferenc = Franjo), Jozin: Jozo, Jurišak: Juriša, Lukić: Luka, Magušić: Maguš, Marković: Marko, Matović: Mato, Mikić: Miko, Šanjić: Šanjo, Vidak: Vid, Vrbanac: Vrban, Ivanović: Ivan, Jozin: Jozo, Marjanović: Marjan, Petrović: Petar, Bartolov: Bartol, Franjić: Franjo, Pavlović: Pavle, Strišković: Striško, Tomić: Tomo, Benak: Beno, Filaković: Filak, Franjin: Franjo, Matić: Mata, Mikolin: Mikola, Abrišin: Abriša, Mijin: Mijo, Perin: Pero, Živaković: Živak, Živkov: Živko, Andrić: Andro, Balić: Balo (?), Blaženčić: Blaženac, Golubov: Golub, Ivkov: Ivko, Matanov: Matan, Benić: Beno,

Borić: Boro, Damjanov: Damjan, Gacanov: Gacan, Ivanišić: Ivaniša, Ivičin: Ivica, Jakobenov: Jakoben, Lukačev: Lukač, Radošić: Radoš, Stepanović: Stepan, Vujić: Vujo, Ilijašev: Ilijaš, Marjanov: Marjan, Perišin: Periša, Topalov: Topal, Vukovac: Vuk, Antolov: Antol, Filakov: Filak, Janković: Janko, Martinov: Martin, Matević: Matev, Matić: Mato, Mijatov: Mijat, Radić: Rado, Tutenov: Tuten, Đurin: Đuro, Gregin: Grego, Gujičić: Gujica, Lazić: Lazo, Orikin: Orika, Oršolić: Oršol, Tadijanov: Tadija, Blažić: Blaž, Cindrić: Cindra (?), Damjanović: Damjan, Gergin: Gergo, (Grego), Lukanov: Lukan, Tomašić: Tomaš, Živić: Živo, Balaž: madž. Balázs (Blaž).

U mnogo manjem broju su baranjska prezimena matronimici: Janjić: Janja, Jagodić: Jagoda, Katičić: Katica, Barić: Bara, Jelić: Jela, Bertin: Berta, Janić: Jana.

Mnoga prezimena su nastala prema očevu zanimanju: Plužar: plužar, Vorgić: madž. varga (postolar), Knežević: knez, Sekereš: madž. szekeres (vozar), Bačić: madž. baka (pješak), Egeduš: madž. hegedüs (guslar), Brdarić: brdar, Kolar: kolar, Skeledžija: skeledžija, Kolarić: kolar, Mesar: mesar, Kovačev: kovač, Terzić: tur. terzija (krojač), Zlatarić: zlatar, Lakatoš: madž. lakatos (bravar), Kovač: kovač, Kovačić: kovač. Po tim prezimenima možemo zaključiti, koja su zanimanja u staro vrijeme bila u Baranji vrlo raširena.

Neka prezimena su nastala po mjestu ili kraju, odakle potječe otac porodice: Bošnjak: Bosna, Motičanac: Motičanci, Šokac: Šokadija, Večanin: Veka, Zdenac: Zdenci, Zagorac: Zagorje, Rakitovac: Rakitovica, Štrbenac: Štrbina (u tom prezimenu je došlo do promjene glasa -i u -e vjerojatno pod utjecajem madžarskog glasa -é, kojim su Madžari često pisali naš glas -i), Torjanac: Torjanci, Bunjevac: Bunjevci (?), Posavac: Posavina, Petarac: Petarda, Novoselac: iz drugog mjesta, Banac: Ban, Sigetac: Siget, Tardanin: Tarda (Darda), Vlašić: Vlaška, Horvat: Hrvatska, Srimac: Srim (Srijem), Balatinac: Balatin, Daražac: Daraž, Hajmašac: Hajmaš (?), Šomođvarac: Šomođvar, Štajerac: Štajerska, Turkalj: Turska.

U nekim prezimenima su došle do izraza neke očeve tjelesne ili duševne osobine: Ćosić: ćosav, Slipčević: slip, Rusić: rus, Šarac: šaren, Dugački: dugačak, Mali: malen, Tunja: madž. tunya (lijen, trom), Vereš: madž. vörös (crven), Ileš: madž. éles (oštar, rezak), Živić: živ, Šovakov: šovak (šuvak).

Neka prezimena su nastala po nekom predmetu. Do tih prezimena je vjerojatno došlo na taj način, što je otac (ili koji drugi član) porodice izrađivao te predmete ili njima vršio radnju. Primjeri: Kolutac: kolut, Palijan: palije (velike ljestve), Bander: njem. Band (vrpca, traka), Kolesar: koleso.

Neka prezimena su nastala po nekoj životinji. Do takvih prezimena je došlo vjerojatno zbog toga, što je otac porodice po nekim svojim osobinama bio sličan toj životinji. Primjeri: Kurjačić: kurjak, Gujičić: gujica.

Nekoliko prezimena je nastalo po nekom glagolu, koji označuje neku radnju. Takva prezimena su vjerojatno nastala u vezi s radnjom, koju je vršio otac (ili neki drugi član) te porodice. Primjeri: Dofatić: dofatiti, Livović: livati, Žalac: žaliti (?), Dojkić: dojiti, Prokos: prokositi.

Nejasnog su postanja ova prezimena: Štević, Čanadić, Taradan, Požgain, Berecko, Kalčić, Prakatur, Sičajmov, Peceljanin, Tigandžin, Kučuk, Miklendin, Pundžin.

U srpskim naseljima u Baranji su također prezimena vrlo raznolika, jer su u Baranju doseljavali Srbi od 16–20. stoljeća iz raznih jugoslavenskih krajeva. Gotovo u svim srpskim naseljima u Baranji stanuju pored Srba Mađari i Nijemci, a u nekim mjestima ima i manji broj Hrvata.

U *Suljošu* živi manje od polovine Srba i Hrvata, dok su ostalo Mađari. Srba ima oko 150 kuća, a Hrvata (starosjedilaca) oko 30 kuća. U selu su ova srpska prezimena: Aćimović, Békvalac, Bošnjāk, Bòžučan (izumrli), Cikovac (doseljen iz Kišfalube), Dobròkes (doseljen iz Šumberka), Dragòjlōv, Gavrić (doseljen iz Titoša), Gřković (doseljen iz Sečujā), Hòrvat (doseljen iz Kišfalube), Jérković (doseljen iz Sečujā), Kātić, Kòvjanić (doseljen iz Sečujā), Lòzanov, Ljübović, Mècanov, Mèčanin, Miletić, Pečùjljija, Pètrović, Pòpović, Radánović (doseljen iz Bremena), Rádić, Rístić, Sávić (izumrli), Stánić, Stànōjlov, Šášlić, Šmřčković (doseljen iz Sečujā), Tóvljanin, Vračarić (doseljen iz Šaroša), Vületić (doseljen iz Sečujā). U tom selu ima vrlo mnogo doseljenika iz drugih srpskih sela u Baranji. Ti Srbi su doselili u to selo poslije Prvog svjetskog rata. Neki su došli dobrovoljno, a neke su Mađari protjerali, jer su god. 1919. glasali za prisajedinjenje Gornje Baranje Jugoslaviji. U tom selu se nalaze ova hrvatska prezimena: Bòšnjāk, Čizmār, Kláić (doseljen iz Titoša), Kòbedić, Rádić, Tónković (doseljen iz Titoša), Tuškánović. U selu se nalazi i jedna hrvatska porodica s mađarskim prezimenom: Hòsu (doseljen iz Vršende).

U *Kuvi* su ova prezimena: Bòšnjāk (doseljen iz Titoša), Čósić (doseljen iz Bezedeka), Dvòrnić (doseljen iz Bana), Gávrić (doseljen iz Šaroka), Ilić (doseljen iz Borjada), Ivánović (doseljen iz Lipove), Kòvjanić (doseljen iz Titoša), Márić (doseljen iz Bremena), Mijátović (doseljen iz Borjada), Nováković (doseljen iz Titoša), Paràbak (doseljen iz Borjada), Pródić (doseljen iz Garčina), Radánović (doseljen iz Lančuga), Šášlić (doseljen iz Šaroka), Tèrzić (doseljen iz Suljoša), Vüković (doseljen iz Mađarboje), Zundánović (doseljen iz Šumberka). U selu se nalazi i jedna hrvatska porodica: Hòsović (doseljen iz Vršende). U Kuvi dakle žive samo doseljenici iz Mađarske i nekih sela u jugoslavenskoj Baranji. Gotovo svi ti stanovnici su doselili u to selo poslije Prvog svjetskog rata. Prije 1919. u selu su živjeli samo Mađari.

U *Kišfalubi* su ova srpska prezimena: Bájíć, Dvòrnić, Hòrvat, Ivičić, Kišfalubac, Kósić, Lázić, Lòzanov, Mihájlović, Mijátović, Nikolić, Péjić, Péšić, Pètrović, Pòpović, Poznánović, Slàdaković, Srijèmac, Ūbavić. U selu se nalazi i jedna srpska porodica s mađarskim prezimenom:

Hädnad. Pored toga u Kišfalubi su se nalazile i dvije hrvatske porodice: Bugarin, Mijatović (izumrli). U tom selu je do 1945. bilo oko 40% Srba, a ostalo su bili Nijemci. Po odlasku Nijemaca doselili su se u Kišfalubu kolonisti iz Hrvatske.

U *Banu* su ova prezimena: Bäbić, Bánac, Berbérović, Böšnjäk, Drénovac, Dvörníc, Đükić, Gávrić, Kózić, Krésić, Mijatović, Mišljénović, Mrđánović, Obrádović, Pòpović, Sèkanić, Stanisávljević, Stánković, Stràjnić, Ūbavić, Ūrsić, Vüčković, Vuković. U tom selu je prije 1945. bilo oko 20% Srba, a ostalo su bili Nijemci. Po odlasku Nijemaca doselili su se u to selo Dalmatinci i Zagorci.

U *Monoštoru* su ova prezimena: Bánac, Brnjévarac, Damjánović, Đürković, Mihájlović, Milorad, Nikolić, Pòpović, Vakánjac Vüčković, Vujasénović. U tom selu je do 1945. bilo nešto preko 20% Srba, a ostalo su bili Nijemci. Poslije odlaska Nijemaca u mjesto su doselili kolonisti iz raznih hrvatskih krajeva.

U *Bolmanu* su ova prezimena: Andèlić (doseljen iz Bezedeka), Bijélić, Bòjanin, Böšnjäk, Dórić, Đürić, Grújić, Jánić, Jánković, Köckär, Kùpinić, Marjánović, Mišljénović, Öpānčar, Pòpović, Stójánović (doseljen iz Madžarske), Sùbotić, Vüčić (doseljen iz Bremena). U selu su i ove hrvatske porodice: Kováčević, Lukáčević, Mitrović.

U *Kačvali* (Kačfali) su ova starosjedilačka prezimena: Bärbír, Bätrović, Bèrtić, Damjánović, Dvörníc, Đermánović, Gôjkić, Ivánović, Jánković, Jovánović, Kapetánović, Kolárević, Kräsnić, Kuzmánović, Ljübojević, Márić, Märtić, Mišković, Mišljénović, Östojić, Pändür, Paràbak, Pètrović, Podrúmac, Pòpović, Rádíc, Ríbić, Sarkánjac, Savánović, Sèkulić, Sénić, Símić, Stójković, Šalàjić, Šimúnović, Tätarin, Tèrzić, Tíbić, Ūglješić. U tom selu je prije završetka Drugog svjetskog rata bilo oko polovina Nijemaca, a poslije odlaska Nijemaca doselili su u to selo kolonisti iz Korduna i Banije.

U *Dardi* su ova starosjedilačka prezimena: Apárac (doseljen iz Madžarske), Ašadanin (doseljen iz Poče), Atanàcković, Báčvanin, Bánac, Böšnjäk, Drénovac, Džämbas (doseljen iz Mohača), Gřković (doseljen iz Dunasečuja), Hidošan (doseljen iz Šumberka), Jóvić, Kozárac, Kùruc, Lästavica, Litóbac, Máčvanin, Manójlović, Marjánović, Mirković, Pánić, Pètković, Pétlovac, Pöbulić (doseljen iz Mohača), Prodánović, Rádić, Stójánović, Stójković, Todórović, Ūvalić (doseljen iz Sečuja). U mjestu se nalaze ove starosjedilačke hrvatske porodice: Búnjevac, Mälešić, Pätachić, Súbić. Do završetka Drugog svjetskog rata u Dardi je bilo preko 60% Nijemaca, a sada su na njihovu mjestu doseljenici iz raznih hrvatskih krajeva.

Srpska prezimena u Baranji se najčešće završuju na -ović (ević), -ić i -ac: Acimović, Gavrilović, Grković, Ljubović, Petrović, Popović, Mihajlović, Mijatović, Poznanović, Sladaković, Berberović, Mišljenović, Mrđanović, Obradović, Stanisavljević, Stanković, Vučković, Vuković, Damjanović, Đurković, Vujasenović, Janković, Marjanović, Đermanović, Jovanović, Kapetanović, Kolarević, Kuzmanović, Ljubojević, Mišković, Sava-

nović, Stojković, Šimunović, Atanacković, Manojlović, Mirković, Petković, Prodanović, Stojanović, Todorović; Katić, Miletić, Radić, Ristić, Savić, Stanić, Šašlić, Bajić, Dvornić, Ivičić, Kosić, Lazić, Nikolić, Pejić, Pešić, Ubavić, Babić, Đukić, Gavrić, Kozić, Kresić, Sekanić, Strajnić, Ursić, Anđelić, Bijelić, Dorić, Đurić, Grujić, Janić, Subotić, Bertić, Gojkić, Krasnić, Marić, Martić, Ostojić, Ribić, Sekulić, Senić, Simić, Šalajić, Terzić, Trbić, Uglješić, Jović, Panić; Bekvalac, Cikovac, Kišfalubac, Srijemac, Banac, Drenovac, Brnjevarac, Vakanjac, Podrumac, Kozarac, Litobac, Petlovac. Rjeđe se prezimena završuju na -in, -ov, -ak: Mečanin, Tovljanin, Bojanin, Tatarin, Bačvanin, Mačvanin; Lozanov, Mecanov, Stanojlov; Bošnjak, Parabak. U Baranji ima malen broj prezimena s drukčijim završetkom: Božučan, Dobrokes, Pečujlija, Horvat, Milorad, Kockar, Opančar, Barbir, Pandur, Kuruc, Lastavica.

Po *postanku* su srpska prezimena u Baranji većinom patronimici: Aćimović : Aćim, Dragojlov : Dragojlo, Lozanov : Lozan, Ljubović : Ljubo, Miletić : Mileta, Petrović : Petar, Radić : Rado, Ristić : Risto, Savić : Savo, Stanojlov : Stanojlo, Bajić : Bajo, Ivičić : Ivica, Kosić : Koso, Lazić : Lazo, Mihajlović : Mihajlo, Mijatović : Mijat, Nikolić : Nikola, Pejić : Pejo, Pešić : Pešo, Petrović : Petar, Poznanović : Poznan, Sladaković : Sladak, Đukić : Đuka, Gavrić : Gavro, Kresić : Kreso, Mišljenović : Mišljen, Mrđanović : Mrđan, Obradović : Obrad, Stanisavljević : Stanisav, Stanković : Stanko, Strajnić : Strajin (Strahin), Damjanović : Damjan, Đurković : Đurko, Milorad : Milorad, Vučković : Vučko, Vujasenović : Vujasen, Đurić : Đuro, Grujić : Grujo, Janković : Janko, Marjanović : Marjan, Batrović : Batro, Gojkić : Gojko, Ivanović : Ivan, Jovanović : Jovan, Kuzmanović : Kuzman, Ljubojević : Ljuboje, Mišković : Miško, Ostojić : Ostoja, Savanović : Savan, Sekulić : Sekula, Senić : Seno, Simić : Simo, Stojković : Stojko, Šimunović : Šimun, Uglješić : Uglješa, Atanacković : Atanacko, Jović : Jovo, Manojlović : Manojlo, Mirković : Mirko, Panić : Pano, Petković : Petko, Prodanović : Prodan, Stojanović : Stojan, Todorović : Todor.

U mnogo manjem broju su prezimena po *postanku* matronimici : Katić : Kata, Sekanić : Sekana, Dorić : Dora, Kupinić : Kupina, Bertić : Berta, Bojanin : Bojana, Marić : Mara, Martić : Marta, Janić : Jana, Stanić : Stana.

Neka prezimena su nastala po očevu zanimanju (zvanju): Dvornić : dvoran, Vračarić : vračar, Čizmar : čizmar, Hadnađ : madž. hadnagy (poručnik), Terzić : terzija, Berberović : berber, Popović : pop, Kockar : kockar, Opančar : opančar, Barbir : barbir, Kapetanović : kapetan, Kolarević : kolar, Pandur : pandur.

Neka prezimena kazuju, iz kojeg mjesta ili kraja potječe otac porodice: Bošnjak : Bosna, Srijemac : Srijem, Banac : Ban, Brnjevarac : Brnjevar, Vakanjac : Vakanj, Sarkanjac : Sarkanj, Bugarin : Bugarska, Tatarin : Tatarska, Pečujlija : Pečuj, Bačvanin : Bačka, Mačvanin : Mačva.

Ima prezimena, koja su nastala po nekoj životinji: Lastavica : lastavica, Ribić : riba, Kozić : koza.

Neka prezimena su nastala po nekoj očevoj tjelesnoj osobini: Čosić : čosav, Ubavić : ubav, Bijelić : bijel, Krasnić : krasan, Trbić : trbušast.

Mali broj prezimena je postao prema nekoj biljci: Šašlić : šaš, Drenovac : dren.

Nejasnog su postanja ova prezimena: Bekvalac, Mecanov, Ursić, Parabak, Šalajić, Kuruc, Litobac.

Pored imena i prezimena postoje u svim hrvatskim i u nekim srpskim selima i *nadimci*. Ti nadimci su prijeko potrebni, jer u baranjskim selima ima mnogo obitelji s istim prezimenom, do čega je došlo raspadanjem starih zadruga i diobom imanja između sinova i unuka. Takvih obitelji ima više u hrvatskim selima, jer su Hrvati sve do najnovijeg vremena svi ostajali u selu, dok su Srbi već i prije slali svoju djecu u zanat ili škole. Pored toga u hrvatskim selima postoji vrlo malen izbor imena, koja se daju djeci, pa se često događa, da u selu ima više ljudi s istim imenom i prezimenom. Kod Srba je naprotiv bio veći izbor i muških i ženskih imena. Zbog toga su nadimci u hrvatskim selima bili prijeko potrebni, da bi se na taj način brže i lakše moglo označiti neko ilce ili neka porodica. Ti nadimci su najčešće ozbiljni (po očevu ili materinu imenu), ali ih ima i podrugljivih. Podrugljive nadimke u baranjskim selima nazivaju rugla. U srpskim selima imaju nadimke samo neke porodice s istim prezimenom, a u nekim selima uopće nema nadimaka. U mnogim selima postoji samo jedna porodica s nekim prezimenom pa ipak ima nadimak. S tim prezimenom je nekada bilo više porodica, ali su izumrle ili se raselile, tako da je ostala samo jedna porodica, koja je zadržala stari nadimak. Porodice, koje su u novije vrijeme doselile u neko mjesto, obično nemaju nadimka. Ako takva porodica ima prezime, koje već postoji u tom selu, onda obično dobije nadimak. Poneke doseljeničke porodice dobiju nadimak prema nadimku porodice, u koje kuću su se doselile.

U *Semartinu* postoje s nadimcima ova prezimena:

Blážević: Bèžanovi; Bòšnjäk: Ivòševi, Pùpavčevi; Dòfatić: Dófini; Ferèñčić: Àndretini, Lukòševi, Sòldatovi; Jánjić: Křcoševi; Józín : Józini, Klémini; Jùrišak: Jùrišakovi; Lükić : Fílini, Mäksimovi; Mägušić: Křcoševi, Kòkoševi; Märković: Dänikini, Fërkovi, Ilkačini, Käjčulovi, Karänfijini, Pùpavčevi; Mätović: Mätovićevi; Mikić: Ferkíćevi; Motičánac: Mòtikini, Tàdijini, Vràčarini; Šòkac: Franjòševi; Tünja: Ferkíćevi; Vécánin: Vécánovi; Vëreš: Vërešovi; Vidäk: Tómini; Vrbánac: Vrbánčevi; Zdénac: Zdénčevi.

U *Kašadu* postoje ova prezimena s nadimcima:

Čosić: Šüsterovi; Hòrvät: Ändraševi, Bärtolovi, Krüškarovi, Mätkovi, Suknjárevi; Ivánović: Bírövljevi; Józín: Májstorovi; Klèmpinger: Dänikini; Marjánovič: Stípini; Pëtrović: Žícini; Plüžar: Stepánčevi; Slípčević: Gádžini; Štévić: Antúnčevi, Lämoševi, Miškovi; Vörgić: Bäbičini, Dàvidovi; Zágorac: Zägörčevi; Zëtović: Mišórčevi.

U *Torjancima* su ovi nadimci:

Bošnjak: Bābicini, Šćepini (Stjepo > Šćepo); Čanadić: Ignjačevi; Ćosić: Birtovi, Gābrini; Franjić: Bēžanski, Vās'ni (izumrli); Horvāt: Mātkovi, Matōševi; Jānjić: Zidārevi; Knēžević: Mārčini; Kolesār: Andrōševi, Bācini (madž. bátya = stariji brat), Matōševi, Mikolini; Pāvlović: Jākobovi; Pètrović: Mārcikini; Sēkereš: Bārtolovi; Strišković: Lūkini; Šarac: Šārčevi; Tómić: Frānjčevi (vjerojatno od Franjičevi), Pavličevi, Župunjini; Torjānac: Đūričini, Tārčikini (tarčika = malo prase, koje je zaguravilo).

U *Petardi* postoje ovi nadimci:

Bāčić: Bāričevi, Ižakovi; Bēnak: Józini; Blāžević: Andričini; Filāković: Mīcini; Frānjīn: Matókovi; Horvāt: Matīskini, Živkovi; Ivānović: Ivanovi, Jankomārjanovi, Klāričevi; Livović: Marínovi; Mātić: Lukāčevi; Pāvlović: Jākobovi, Šćcini; Pōsavac: Pètrovi, Vārgini (madž. varga = postolar); Rūsić: Bāb'čini; Sāljaj: Józini; Šarac: Šārčevi; Šokac: Šokcovi, Tómini; Tārādan: Markičevi; Živković; Đurōševi.

U *Luču* postoje ovi nadimci:

Abrīšin: Bāba Kātini, Čiča Mišēte Frātrova, Dérini, Dřkovi, Đurkēzovi, Frātrovi, Mālog Ádē, Rānkini, Tōšini; Bānder: Bab' Āndini; Bārić: Lōzini; Bārtolov: Bārtolovi; Břdarić: Antúnovi, Darāški (porijeklom iz Daraža), Dēdak Stípini, Pēršini; Dugāčki: Đenini; Frānjić: Dēd'ni, Markīnini, Mřkini; Kālčić: Kalčičevi; Kolūtac: Bajīnovi; Mījīn: Mījini; Pérīn: Čifutānjkovi, Jėrkini, Jozānovi, Marījanovi, Périni; Pētārāc: Pētārčevi, Tikvicini; Živāković: Čobānovi.

Nadimci u *Bengi*:

Bošnjak: Bėnini, Mīcini; Ćosić: Dórini; Ivānović: Mikičini; Jélić: Đúrini, Fābijanovi; Māli: Mīš'ni; Novosėlac: Đórlini (madž. gyarló = slab, nemoćan); Požgain: Tadīnovi; Skēledžija: Āndričini, Đūrasevi, Jōkini.

Nadimci u *Brnjevaru*:

Ālbert: Zēlenkovi; Āndrić: Zětovi; Bālić: Bāličevi; Bānac: Kārini, Kātičini, Mijātovi, Mišini; Blažēnčić: Bakikōvi; Bošnjak: Đurėtkovi, Jōcini, Lēpirovi; Golúbōv: Miklīnovi; Kōlarić: Sigėčevi, Zóljini; Mārušić: Frānjini; Mesār: Bānderovi; Pètrović: Đurėtkovi; Sigėtac: Matānovi, Sigėčevi; Tārđanin: Nikōličini; Vėčanin: Bānderovi; Vlāšić: Bānderovi; Žālac: Cālini, Đūričini, Rōšćini; Živāković: Blažānovi, Fābini, Jozānovi.

U *Batini* su ovi nadimci:

Bošnjak: Bēnakovi; Damjānović: Sumporāčini; Darāžac: Lōlini, Špānjevičevi; Kōlar: Sólini; Kōvačić: Přtičevi; Lúkić: Čōrdaševi; Šomodvārāc: Bāličevi, Dřāčini (drača = korov, trnje); Tūrkalj: Bābini; Živić: Gārini, Lėtini.

Nadimci u *Daražu*:

Bānac: Bēnakovi; Bēnak: Bāncevi, Bēnakovi; Đūrīn: Sogānovi; Gūjičić: Gūčićevi; Kūčuk: Kučūkovi; Őrikin: Pēndini; Tadijānōv: Jārčevi; Tūtenov: Būsenovi, Périni.

Nadimci u *Bodolji*:

Bòšnjāk: Redëljini; Lõnčar: Bagùdini (baguda = mala, crna buba), Èškutovi (madž. esküdt = prisežnik); Fránjić: Bódini, Bórićevi; Marjánović: Kapetánovi, Pùlini (pule = magarac), Sèkulini; Mátić: Mèlgerovi, Sèkulini; Mijátović: Crkvenjākovi.

U *Maroku* su ovi nadimci:

Àntolov: Ćurčijini; Balatínac: Balatĩnski, Józini, Iljini; Bābić: Jankovićevi; Filákõv: Filakovi, Matānovi, Mĩtrovi; Golúbõv: Bālini, Cūcini, Mārini; Jānković: Jankovićevi; Kolútac: Mātkovi; Marjánõv: Jākobovi; Matévić: Mārjanovi; Šõvākõv: Šõvakovi; Zlātarić: Ćurčijini, Práciini.

U *Ižipu* postoje ovi nadimci:

Ándrić: Ándrini; Bārtolov: Mācalini; Brādašić: Ćakulini; Būnjevac: Mišānovi; Golúbõv: Gājini; Gūksić: Gúkčevi; Jākšić: Filínčini, Mĩlakovi; Kněžević: Gĩlini, Mĩškovi; Kõlar: Đũkini, Kõlarovi; Kováčev: Dāšini, Kováčevi; Marjánõv: Marĩnkovi; Mātević: Māksinovi, Malinovi, Marĩnkovi; Pālijan: Pālijanovi; Perĩšin: Perĩšini; Šovākõv: Vénjini; Tigāndžin: Tigāndžini; Topālov: Búškini, Góđini, Īvankini, Jājini, Pūpkovi, Révkini (madž. revka = ime vola), Topālovi.

U *Daljoku* su ovi nadimci:

Ándrić: Ilānini; Bābić: Kūcenovi, Paradíčkini (madž. paradicsom = raj), Sémpini; Bénić: Būrdakovi, Krompĩrovi, Tómsini; Damjánõv: Mĩjanovi; Hõrvat: Nadūpčevi (madž. nagyobb = veći), Pĩtlovi; Ivaníšić: Baćĩkini (madž. bátyi je hipokoristik od batya); Īvičin: Čālini, Īvićini; Jakobénõv: Đurēnovi; Jēdnašić: Matēševi; Kērvarić: Kātini, Šimānovi; Kūrjačić: Gāgulini (gagula = crna, vodena ptica), Kājini; Lukáčev: Bõrićevi; Mātović: Īvićini, Jozānovi; Novosélac: Lūčki; Pētrović: Āgićini; Prākatur: Břnjakovi, Dórini, Mĩjini; Rādošić: Stēpanovi; Srĩmac: Svĩrčevi, Tómini; Štepánović: Pátkovi; Tērzić: Bāčki; Vārgić: Přčkini; Vlāšić: Bēlinovi; Vūjić: Gūrini.

U srpskim selima ima manje nadimaka. U tim selima se porodice najčešće nazivaju prema prezimenu (Petrovićevi, Miletićevi, Senićeви, Trb'ćevi i t. d.), a poneke porodice imaju i podrugljivi nadimak. U srpskim naseljima ne postoji potreba za nadimcima, što u tim naseljima ima manje porodica s istim prezimenom, i što u tim selima postoji mnogo veći izbor imena nego u hrvatskim selima.

U *Kišfalubi* postoje ovi nadimci:

Bājić: Būšini; Dvõrnić: Pĩplini; Hõrvāt: Bēnedikovi, Kudumrākovi (prema starom prezimenu, koje je nastalo prema riječima: kud u mrak); Kišfalubac: Čāmpašovi (čampaš = trom); Mihājlović: Cĩgini; Péjić: Kūrapovi; Péšić: Kūrapovi; Pētrović: Gāvrløvi (Gavriløvi).

U *Kuvi* su ovi nadimci:

Gāvrić: Kĩkelni (madž. kikel = niknuti, izniknuti); Īlić: Kĩlencøvi (madž. kilenc = devet); Kõvjanić: Bākni (madž. baka = pješak); Mijátović: Bõčkorøvi (madž. bocskor = opanak).

Nadimci u *Monoštoru*:

Bánac : Púbiní (njem. Bube = dečko); Brnjevárac : Živánčevi; Đurković : Kěšnjerevi (njem. Kürschner = krznar); Mihájlović : Kěresovi; Vakánjac : Kováčičevi; Vujasénović : Boběševi.

Nadimci u *Kačvali*:

Damjánović : Galáćevi, Gígini, Kĩtlini; Đermánović : Ginkelišev; Klèfanovi, Tànackovi; Gôjkić : Zúlini; Pòpović : Căcini, Pălcikini (mađ. Pálesi = Pavo); Sarkánjac : Kùlanovi, Markùlini, Pěrini.

U *Bolmanu* su ovi nadimci:

Bòjanin : Isájlovi, Mătijini; Bòšnjāk : Miàjlovi; Dórić : Kováćevi; Đurrić : Kùrjakovi; Grújić : Štükini; Jánić : Jánićevi; Jánković : Bóžini; Kòckār : Kòckarevi; Kùpinić : Špīcarovi (špica = sjeme bundeve); Marjánović : Đürini; Mišljénović : Samòjlovi; Pòpović : Mădarevi (mađ. madár = ptica); Vüčić : Breménci.

Nadimci u *Dardi*:

Atanăcković : Āksentini, Đükini; Báčvanin : Dóbr'ni, Jăkovljevi; Bánac : Šijakovi; Bòšnjāk; Sòvini, Turkíćevi; Búnjevac : Búnjevčevi; Drénovac : Drénovčevi; Jóvić : Ác'ini; Kòzarac : Kozárčevi; Lăstavica : Pirókovi; Litóbac : Glùjini, Klīpićevi; Măčvanin : Prókćini, Tăcini; Mălešić : Mălešićevi; Manójlović : Kijakovi (kijak = kijača, toljaga); Marjánović : Krénéevi; Mirković : Cvijanovi, Kùrjakovi; Pătačić : Pătačićevi; Pétlovac : Zéćevi; Rádić : Dīncevi; Stojánović : Gél'ni; Stójković : Trüćini (trućiti = baciti); Súbić : Súbićevi; Todórović : Răckovi.

U ostalim srpskim selima nemaju pojedine porodice posebne nadimke, već se nazivaju prema prezimenima (neke srpske porodice imaju samo pogrđne nadimke). Ovdje nisam navodio sve nadimke, jer u hrvatskim selima gotovo svaka porodica ima svoj nadimak, već samo neke karakterističnije. Najviše sam uzimao prezimena s mnogo nadimaka.

U svim hrvatskim i u nekim srpskim selima postoje pored navedenih nadimaka i podrugljivi nadimci, koji se u Baranji nazivaju rugla. Ti nadimci su također najviše nastali zbog toga, da bi se dalo posebno ime porodicama s istim nadimkom. U mnogim srpskim selima postoje samo podrugljivi nadimci, dok nadimke imaju samo poneke porodice. Primjeri: Pirnićevi (pirnica = onaj koji dođe nezvan gledati svatove), Tarćikini, Rod'ni, Škiljini, Biskupovi, Fiškalovi, Kurjakovi, Zgebini, Guskini, Štrucovi (mađ. struc = noj), Buvini, Musini, Kokoševi, Klemeni, Pupkovi, Bećarevi, Zećevi, Sovini, Špicarovi, Štuk'ini, Lišćevi, Majmunovi, Puranovi, Gusakovi, Krumpirovi, Jarčevi, Busenovi, Draćini, Vrapčevi, Lepirovi, Prdini, Rocini, Piplini, Gurini, Trgancovi, Cigini i t. d.

Nadimci su postali na razne načine. Najviše nadimaka je postalo po očevu ili materinu imenu. Takvi su nadimci:

Semartin: Ivòševi: Ivoš, Fīlini: Fīla (hipokoristik od Fipil), Măksinovi: Măksin (Maksim), Franjòševi: Frànjoš, Józini: Józo, Fěrčkovi: Fěrko, Āndretini: Āndreta, Tădijini: Tădija, Tòmimi: Tòma, Běžanovi: Běžan, Ferkićevi: Fěrkić, Jürišakovi: Jürišak; İlkaćini: İlkača.

Kašad: Ändraševi : Ändraš, Stípini : Stípo, Žícini : Žíco, Dàvidovi : Dàvid, Miškovi : Miško, Bârtolovi : Bârtol, Mâtkovi : Mâtko, Stepánčevi : Stepánac, Dànikini : Dànika.

Torjanci: Bârtolovi : Bârtol, Đüričini : Đürica, Gabrini : Gabro, Màrcikini : Màrcika, Mâtkovi : Mâtko, Mikolini : Mikola (Nikola), Andròševi : Androš, šcépini : Šcépo (Stjepo), Vàsini : Váso, Ignjáčevi : Ignjác, Jâkoberovi : Jâkob, Đurókovi : Đurök, Matókovi : Matök, Lûkini : Lûka; Márčini (Maričini) : Márica.

Petarda: Józini : Józo, Markícevi : Màrkíé, Marínovi : Màrīn, Lukáčevi : Lùkáč, Andričini : Ändrica (Adrijica), Pètrovi : Pètar, Ìvanovi : Ìvan, Matókovi : Mâtök, Mičini : Mića, Živkovi : Živko, Marínovi : Màrīn, Đuròševi : Đüroš, Jânkovi : Jânko, Īžakovi : Īžak, Jâkobovi : Jâkob, Tómini : Tómo, Józini : Jóžo.

Luč: Bârtolovi : Bârtol, Jozànovi : Jozân, Marījanovi : Marījan, Jérkini : Jérko, Živkovi : Živko, Antúnovi : Antūn, Tòšini : Tòša, Ránkini : Ránko, Périni : Péro, Míjini : Míjo, Lözini : Löza (hipokoristik od Alojzije); Bâba Kätini : bâba Kâta, Bab' Ändini : bâba Ända.

Benga: Mičini : Míco, Ändričini : Ändrica, Jökini : Jöka, Mišini : Miša, Mikičini : Mikica, Đürini : Đúro, Fâbjanovi : Fâbjan, Tadīnovi : Tadīn; Dórini : Dóra.

Brnjevar: Miklínovi : Miklīn, Matànovi : Matân, Durétkovi : Đurétko, Fránjini : Fránjo, Đüričini : Đürica, Blažànovi : Blažân, Jozànovi : Jozân, Mišini : Mišo, Józčini : Józica, Niköličini : Nikölica, Fábini : Fábo, Kätičini : Kätica.

Daljok: Bòškini : Bòško, Tómsini : Tómša, Mijanovi : Mijan, Jozànovi : Jozân, Īvičini : Īvica, Tómini : Tóma, Šimànovi : Š'mân, Stèpanovi : Stèpan, Mijini : Míja, Bòričevi : Bòrić, Matêševi : Matêš, Bèlinovi : Bèlin, Đurènovi : Đurên; Ilànini : Ilâna, Ägičini : Ägica, Kájini : Kája, Kätini : Kâta, Dórini : Dóra.

Ižip: Marínkovi : Marínko, Mäksinovi : Mäksin (Maksim), Mišànovi : Mišân, Ändrini : Andra, Gäjini : Gäja, Perišini : Periša, Miškovi : Miško, Milakovi : Milak, Đükini : Đüka; Dâšini : Dâša (hipokoristik od Dafina), Īvankini : Īvanka.

Marok: Mârjanovi : Mârjan, Józini : Józa, Mâtkovi : Mâtko, Matànovi : Matân, Jâkobovi : Jâkob, Iljini : Ilja, Mītrovi : Mītar; Márini : Mára.

Bodolja: Redëljini : Redëlja, Bódini : Bóda, Sèkulini : Sèkula.

Daraž: Ändrini : Ändra, Périni : Péra, Sogänovi : Sogân.

Kačvala: Pèrini : Pèra, Tànackovi : Tànacko (hipokoristik od Atanasije), Pälčikini : Pälčika (madž. Pali = Pavo).

Bolman: Isájlovi : Īsájlo, Miäjlovi : Miäilo, Bóžini : Bóžo, Samòjlovi : Samòilo, Mätijini : Mätija, Đürini : Đüra.

Darda: Äksentini : Äksentije, Jâkovljevi : Jâkov, Ácini : Áco, Cvījanovi : Cvījan, Tácini : Táco (Tanasije), Dínčevi : Dinić, Krénčevi : Krénić, Gélini : Gélo, Pirókovi : Pirök, Räckovi : Räcko.

Kišfaluba: Kùrapovi : Kùrap.

Monoštor: Bobèševi : Bòbeš.

U Baranji su neki nadimci nastali po prezimenu očevu ili materinu: Takvi nadimci se ponekad ne izvode pravilno od cijelog prezimena, već samo od temeljne riječi.

Semartin: Zdénčevi : Zdénac, Vrbánčevi : Vrbánac, Mätovičevi : Mätović, Mötikini : Motičánac, Vėčanovi : Vėčanin, Jürišakovi : Jürišak, Dófini : Dòfatić, Vėrešovi : Vėreš.

Kašad: Zágörčevi : Zágorac.

Torjanci: Bârtolovi : Bârtolov, Šárčevi : Šárac.

Petarda: İvanovi : Ivánović, Šárčevi : Šárac, Šòkovi : Šòkac.

Luč: Živkovi : Živkov, Bârtolovi : Bârtolov, Périni : Périn, Kalčičevi : Kálčič, Mijini : Mijin, Petârčevi : Petârac.

Brnjevar: Bálíčevi : Bálíč.

Daraž: Gúčičevi : Gùjičić, Bėnakovi : Bėnak, Kučükovi : Kùčuk.

Marok: Šòvakovi : Šovákòv, Jankovičevi : Jânković, Balatĩnski : Balatĩnac.

Ižip: Ándrini : Ándrić, Perišini : Perišin, Kòlarovi : Kòlar, Pàlijanovi : Pàlijan, Tigàndžini : Tigàndžin, Gúkčevi : Gùksić, Kováčevi : Kováčev.

Daljok: İvičini : İvičin, Srímčevi : Srímac.

U srpskim selima su nadimci uglavnom prema prezimenu. Zato ću ovdje navesti takve nadimke samo u onim selima, gdje postoje i drukčiji nadimci.

Bolman: Jáničevi : Jánić, Kòckarevi : Kòckär.

Darda: Kòzarčevi : Kòzarac, Mälešičevi : Mälešić, Súbičevi : Súbić, Pàtačičevi : Pàtačić.

Neki nadimci su nastali po očevu ili materinu zanimanju (privremenom ili stalnom). Ponekad se taj nadimak odnosi i na zanimanje kojeg drugog člana porodice.

Semartin: Vràčarini : vràčara, Sòldatovi : sòldat (njem. Soldat = vojnik).

Kašad: Mâjstorovi : mâjstor, Bâbičini : bâbica, Bíròvljeni : bíròv (madž. biro = sudac, dobošar), Šüsterovi : šüster (njem. Schuster = postolar).

Torjanci: Bâbicini : bâbica, Zidárevi : zidâr, Birtovi : birt (njem. Wirt = gostioničar).

Petarda: Bâbičini : bâbica, Vârgini : vârga (madž. varga = postolar):

Luč: Čobánovi : čobân, Frâtrovi : frâtar.

Brnjevar: Opânčarovi : opânčar, Zètovi : zèt.

Marok: Ćurčijini : ćurčija (tur. kürkü = krznar).

Bodolja: Crkvenjâkovi : crkvenjâk.

Batina: Bâbini : bâba (babica), Čòrdaševi : čòrdaš (madž. csordás = govedar).

Daljok: Čálini : čálo (svatovski starješina).

Kuva: Bâkni : bâka (madž. baka = pješak).

Monoštor: Kėšnjeveri : kėšnjer (njem. Kürschner = krznar).

Neki su nadimci nastali po mjestu ili kraju, odakle je porodica doselila u sadašnje mjesto boravka.

Torjanci: Lũčki : Lũč, Bėžanski : Bėnga (Benžanski > Bežanski).

Daljok: Lũčki : Lũč, Bãčki : Bãčka.

Ižip: Darãški : Darãž.

Bolman: Breménci : Brëme.

Ima nadimaka, koji su nastali perma tjelesnim ili duševnim osobinama oca ili majke.

Torjanci: Tàrcíkini : tàrcíka (zakržljalo prase).

Semartin: Kòkoševi : kòkoš.

Luč: Mřkíni : mřk, Mãlog Ádē : mãli Ádo, Čifutánjkovi : Čifut (kao Čifut).

Benga: Đórlini : madž. gyarló (slab, nemoćan).

Daljok: Pítlovi : pítao (kao pijetao), Pátkovi : pátak, Gúrini : gürav, Přčkíni : přč (kepec, starmali), Nadùpčevi : madž. nagyobb = veći.

Marok: Bálíni : bãlav.

Ižip: Bećárevi : bećâr.

Daraž: Jãrčevi : jãrac (nasrtljiv kao jarac).

Ban: Líščevi : líšac (lukav kao lisac).

Kišfaluba: Cígini : Cígo (lukav ili prljav kao Cigo).

Bolman: Kürjakovi : kürjak (kao kurjak).

Darda: Zêčevi : zêc (plašljiv kao zec).

Neki nadimci su nastali prema privremenoj ili stalnoj sklonosti nekog člana porodice za kakav rad.

Torjanci: Pírničevi : pírnica. Jedan član porodice je uvijek bio pirnica, pa je tako došlo do toga nadimka. – Dũdulícini : dũdu. Do tog nadimka je došlo po tome, što je jedan član porodice uvijek svirao u duduk.

Batina: Přtičevi : přtiti. Jedan član porodice je često nosio prtljag na leđima.

Bolman: Špīcarovi : špīca. Jedan član porodice je vrlo često grizao sjeme od bundeve. – Štũkíni : štũka. Jedan član porodice je stalno hvatao štuke.

Ima nekoliko nadimaka, koji su nastali prema nekoj biljci ili njenom plodu. Do takvih nadimaka je vjerojatno došlo u vezi s tim, što je neki član porodice uzgajao ili sakupljao takve biljke.

Kašad: Krũškarovi : krũška.

Luč: Tĩkvícini : tĩkvica.

Batina: Drãčini : drãča (korov, trnje).

Daraž: Bũsenovi : bũsen.

Neke nadimke je vrlo teško objasniti, jer su stanovnici sela zaboravili, kako su nastali. Takvi nadimci su najčešće nastali u vezi s nekom riječi, koju je neki član porodice u djetinjstvu ili kojom prigodom kasnije nepravilno i iskrivljeno izgovarao, a mogli su nastati i na drugi način. Takvi su nadimci u Baranji: Křcoševi (Sm), Karãnfijini (Sm), Gádžini (Kš), Žùpunjini (Tn), Cálíni (Bv), Cũcini (Mr), Gílíni (Ip), Gódíni (Ip), Sémpíni (Dlj), Kũrapovi (Kf), Galáćevi (Kč), Kĩtíni (Kč), Ginkeliševi (Kč), Cãcini (Kč), Pírókovi (Dr), Klípíćevi (Dr), Prókćini (Dr), Trũćini (Dr), Glũjini (Dr) i t. d.

Podrugljivi nadimci su nastali na razne načine. Najviše tih nadimaka je nastalo u vezi s nekim istaknutim tjelesnim ili duševnim osobinama nekog člana porodice. Neki seljak nađe koju životinju ili pticu, koja ima slične osobine kao dotični čovjek, i na taj način nastaje podrugljivi nadimak (Tarčika, Rodo, Kurjak, Guska, Kokoš, Zec, Lisac, Vrabac, Majmun, Puran, Lepir, Sova, Buva, Štruc). Ponekad se te osobine izraze direktno (Danguba, Bećar, Prdo, Guro, Šiljo, Škiljo). Katkada nastaje podrugljivi nadimak i po tome, što se neki čovjek premnogo bavio nečim, čime se po mišljenju ostalih seljaka ne bi trebao toliko baviti (Pirnica, Špicar, Guska, Puran). Neki podrugljivi nadimci su nastali i tako, što je neki čovjek jednom izrekao kakvu neobičnu riječ, ili je pak netko drugi za nj izrekao takvu riječ. Neki, koji su čuli tu riječ, pričali su to drugima, ovi trećima, i tako su na koncu toga čovjeka nazvali po toj riječi. Tako je na pr. neki čovjek dobio nadimak Kilenc, što je nekom zgodom rekao kilenc (madž. kilenc = devet) mjesto devet. Za nekog slabašnog dečka rekao je jednom neki seljak, da će on još postati jak kao neki Tanacko, i tako je taj dečak dobio naziv Tanacko. Neki seoski odbornik je rekao za sebe da je šulpoc (prema njem. Ausschuss), i tako mu je ostao taj nadimak. Neki djed je jednom rekao, da ide kupiti bočkore (madž. bocskor = opanak) mjesto opanke, i zbog toga je prozvan Bočkor.

Više puta se dogodi, da neki čovjek dobije nadimak i po tome, što je jednom ili više puta učinio neku nesmotrenu i ružnu stvar, ali se kasnije zaboravilo, kako je došlo do takvog nadimka. U baranjskim selima ima dosta takvih nadimaka, koje više ne možemo objasniti, jer su u selu već zaboravili, kako su nastali. Podrugljivi nadimak obično dobije jedna muška osoba u porodici, a onda se taj nadimak protegne i na njegovu djecu. Takav nadimak ostane u porodice sve dok ga ne potisne neki drugi nadimak. Ženske osobe dobivaju podrugljive nadimke mnogo rjeđe. Nadimci su u baranjskim selima vrlo rašireni i uobičajeni, tako da se seljaci međusobno zovu najviše po nadimcima. Ti nadimci su nastali kao potreba, da bi se mogle lakše razabrati i razlikovati pojedine porodice s istim prezimenom, ali oni su ujedno i dokaz, kako je baranjski seljak sklon šali, ruganju i zadirkivanju.

II

TOPONIMIJA

Južna Baranja se smjestila u uglu između Donje Drave, državne granice i Dunava. U tom dijelu Baranje živi oko 50.000 stanovnika (Hrvata, Srba, Madžarai Nijemaca). Najviše ima Hrvata. Prije završetka Drugog svjetskog rata živjelo je u Baranji oko 15.000 Nijemaca,⁴ ali je poslije rata velika većina tih Nijemaca odselila u Njemačku, a na njihovo mjesto su doselili kolonisti iz raznih hrvatskih krajeva. Južna Baranja

⁴ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 47.

je vrlo plodna ravnica s malim uzvisinama (Banska planina s najvišim vrhom Banovo Brdo 243 m). Uz Dunav od Daljoka do ušća Drave nalazi se veliko močvarno područje. To područje pripada državnom dobru.

Ime Baranja se javlja tek koncem 12. vijeka, kada je Baranyavár okupio sav baranjski teritorij i nametnuo mu svoje ime. Porijeklo imena Baranja još ni danas nije objašnjeno. J. Bösendorfer kaže, da ne bi znao protumačiti ime Baranja, ali neki drže, da je to ime nastalo u vezi s riječi bara, pa bi prema tome Baranyavár bio neki Blatni grad.⁵ S. Mihaldžić objašnjava postanak imena Baranja u vezi sa slavenskim plemenom Predenecenti, koje pleme je god. 822. zajedno s ostalim slavenskim plemenima poslalo svoje poslanike na franački sabor. „Ako se ovo ime Predenecenti pročita po francuskom čitanju (kao što se i Carolus Magnus čitao onda: Šarl Manj) dobijemo ime Prenjasan, što odgovara imenu Branjanac”.⁶ P. Skok je mišljenja, da je ime Baranja nastalo prema ličnom imenu Boronja (augmentativ od Borislav). „Baranjavar znači dakle grad nekog Boronje, Borislava”.⁷ Nikola Žic misli, da je ime Baranja nastalo prema riječi bara.⁸ Moje je mišljenje, da je naziv Baranja nastao u vezi s riječi bara slično kao Vrbanja, Županja. Tu postavku potvrđuje donekle i činjenica, što se nekadašnji Baranyavár (današnji Brnjevar) nalazio u vrlo močvarnom i barovitom predjelu, u kome još i danas ima mnogo bara. O prvim stanovnicima Donje Baranje nemamo posve pouzdanih podataka. Po mišljenju J. Bösendorfera⁹ u Baranji su se nastanili Slaveni još davno prije dolaska Madžara u ove krajeve. Kao dokaz J. Bösendorfer navodi činjenicu, da je Donja Baranja puna slavenskih toponima, koji su i u madžarskoj nomenklaturi sačuvali slavenske nazive. Jovan Cvijić također misli, da među Šokcima u Baranji »pored balkanskih doseljenika verovatno ima, u šumovitim močvarama pored Dunava, i ostataka starog panonsko-slovenskog stanovništva». ¹⁰ Ostali Hrvati su doselili u Baranju u 17. i 18. stoljeću iz istočne Bosne (od Srebrenice) i od Ogulina, ali su neki doselili i kasnije iz raznih hrvatskih krajeva. Većina Srba je doselila u Baranju za vrijeme Turaka u 16. st. i kasnije.¹¹ Poslije formiranja Kraljevine SHS mnogi Srbi iz Gornje Baranje doselili su u jugoslavenski dio Baranje. Manji broj Madžara je u Baranji vjerojatno još od najstarijih vremena, ali se mnogo Madžara doselilo u Baranju tek u 19. i 20. stoljeću. Nijemci su doselili u Donju Baranju u prvoj polovini 18. vijeka iz Austrije, Bavarske, sudetskih i porajnskih provincija.¹²

⁵ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 6.

⁶ S. Mihaldžić, Baranja (Novi Sad, 1937), str. 21.

⁷ P. Skok, Toponomastika Vojvodine (Glasnik HD, N. Sad), knj. XII, str. 2-3.

⁸ N. Žic, Baranja (Hrvatska enciklopedija).

⁹ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 3.

¹⁰ J. Cvijić, Balkansko poluostrvo i južnoslovenske zemlje (Zagreb, 1922), str. 170-171.

¹¹ S. Stanojević, Narodna enciklopedija, str. 141.

¹² J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 26.

Ja ću u svojoj radnji označiti toponime onako, kako ih zovu i izgovaraju seljaci nekog mjesta bez obzira na službene nazive. Mnogi domaći toponimi su zadržani i u službenoj nomenklaturi, dok su neki kasnije izmijenjeni zato, što su bili hrvatski, odnosno mađarski, ili što nisu bili dovoljno mađarski, odnosno hrvatski. Ti službeni toponimi nisu odraz jezičnih, etničkih i historijskih osobina stanovništva toga kraja, već proizvoljne kovanice. Zato ja u svojoj radnji ne ću govoriti posebno o tim službenim toponimima, već samo toliko, koliko je potrebno za objašnjenje domaćih toponima. Poneki službeni toponimi su drukčije zabilježeni u gruntovnici, a drukčije u katastru, do čega je došlo prilikom raznih komasacija, kada su se manje rudine spajale u veće, pa je u vezi s tim dolazilo i do novih naziva.

Toponime u južnoj Baranji ću pri obradi podijeliti u ove skupove: 1. Mjesta (nazivi sela i dijelova sela). 2. Polja (nazivi polja, šuma, dijelova polja i šuma). 3. Vode (nazivi rijeka, potoka, bara i kanala). 4. Brda (nazivi brda, dijelova i vrhova brda).

Nazivi *m j e s t a* u južnoj Baranji su ili hrvatskog ili mađarskog porijekla. Zbog pomanjkanja literature nisam u mogućnosti objasniti, zašto su pojedina naselja dobila današnje nazive. Većina hrvatskih i srpskih naselja u južnoj Baranji ima danas tri naziva: domaći, službeni jugoslavenski i službeni mađarski. Kod nekih naselja se podudaraju sva tri naziva, a u većini sela se podudara domaći i službeni mađarski naziv. U svakidašnjem govoru se još uvijek upotrebljavaju domaći nazivi sela, dok se službeni nazivi upotrebljavaju samo u službenim odnosima. Seoski predjeli i ulice imaju također domaće i službene nazive. Ja ću ovdje pokušati označiti i objasniti sva tri naziva, da bismo tako dobili što potpuniju sliku baranjske toponimije.

Semártin (Sm). Službeni naziv toga sela, koje se nalazi u Mađarskoj, jest Alsoszentmárton, što znači hrvatski Donji Sv. Martin. U tom selu se nalazi crkva, posvećena sv. Martinu, pa je po toj crkvi vjerojatno i selo dobilo ime. Naziv Semartin je kroatizirana riječ Szentmárton. Dijelovi toga sela jesu: 1. Pòd Barom. Taj dio sela se nalazi uz Baru. 2. Dùzluk. To je turska riječ, znači ravnica, ravni predjel. 3. Šiklòški Krâj. To je dio sela, kroz koji vodi ulica prema Šiklošu. 4. Cìganski Krâj. U tom predjelu stanuju Cigani.

Kášad (Kš). Mađarski naziv toga sela je također Kásád. Nema podataka o porijeklu toga naziva. Bit će vjerojatno hrvatskog porijekla, jer Mađari imaju malo toponima na-ad. Dijelovi toga sela jesu: 1. Šòmoda. To je zapravo ime jedne pokrajine u Mađarskoj. Ne zna se, kako je došlo do toga naziva. 2. Dóla. To je najniži kraj sela. 3. Tòmićev Krâj. U tom kraju su stanovali Tomićevi. 4. Làmošev Krâj. Taj predjel je nazvan po porodici s nadimkom Lamoševi, koji stanuju u tom kraju.

Torjânci (Tn). Mađarski naziv toga sela je Torjânc, a stariji ljudi ga zovu Torjânce. Taj naziv je porijeklom hrvatski, jer Mađari nemaju mjesta s takvim završetkom. Naziv je vjerojatno u vezi s riječi tor. Možda je prvobitni naziv sela bio Torance, a kasnije je umetnuto -j radi

olakšanja izgovora. Sufiks-ance označuje nešto umanjeno. U blizini sela se nalazi cigansko naselje Varošance. Taj naziv bi nas također mogao uputiti na gornje objašnjenje porijekla imena Torjance. Možda su prvi stanovnici toga sela imali najprije tor za stoku negdje na području današnjih Torjanaca, a kasnije su onda doselili u to mjesto. Dijelovi toga sela jesu: 1. Mědaš. To je glavna ulica u selu, smještena s obje strane kanalića, koji je nekada bio tako dubok, da su se ljudi morali nekad činovima voziti preko njega. 2. Podrāvica. Taj je dio smješten uz Dravicu, ogranak stare Drave. 3. Brnjevār. Taj dio sela je iz ironije dobio naziv najvećeg hrvatskog sela u Donjoj Baranji, jer je to bio malen i siromašan kraj. 4. Kûdoš ili Mārcikin Krāj. Ime mu je po polju Kudošu, uz koje se nalazi. Marcikin Kraj, se zove po tome, što u njemu stanuje porodica s nadimkom Marcikini. 5. Đurókōv Krāj. Ime toga predjela je po porodici s nadimkom Đurokovi, koja stanuje u tom kraju.

Pètārda (Pt). Službeni madžarski naziv toga sela je Petārda, a službeni jugoslavenski naziv je Baranjsko Petrovo selo. Ime sela je hrvatskog porijekla, pa ga nije trebalo mijenjati. Da je selo madžarskog porijekla, glasilo bi Piterda ili Peterda, jer se madžarski Petar kaže Péter (u Gornjoj Baranji postoji selo s nazivom Peterda-madž. Peterd). Dijelovi toga sela jesu: 1. D̀uzluk. To je najviši dio sela, koji vodi prema cesti. Turska riječ duzluk znači ravnica, ravni kraj. 2. Bròđina. Taj dio sela se pruža prema bari Brodina. 3. Dāl̄jok. Taj dio sela se smjesti malo podalje od gavne ulice pa se zato tako zove.

Lũč (Lč). Službeni madžarski naziv sela je Lőcs, što znači lijevča, a službeni jugoslavenski naziv je Luč. Ime tog starog sela je sigurno hrvatskog porijekla, pa su Madžari samo kasnije našli riječ, sličnu po obliku, a razičnu po značenju. Madžarski se kaže luč szurokfenyő. Po usmenoj predaji Luč je jedno od najstarijih sela u Baranji. Dijelovi toga sela jesu: 1. Gràdac. U tom dijelu sela se nekada nalazio turski grad, opasan bedemima, pa odatle ime tom predjelu. 2. Žumbérak. Ime toga dijela sela nije jasno. Možda su se prvi stanovnici, toga predjela doselili iz Žumberka. 3. Gròblju. Kroz taj dio sela vodi ulica prema groblju. 4. Jérkin sòkak. U tom dijelu sela stanuju Jerkini, pa odatle taj naziv. 5. Živkov sòkak. Taj dio sela je dobio ime po porodici s nadimkom Živkovi, koja porodica u njemu stanuje. 6. Ādamov sokàčić. Ime mu je po Adamovima, koji su u njemu stanovali. 7. Bodolčev sokačić. U tom dijelu su stanovali Bodolčevi, i odatle mu ime.

Bēnga (Bg). Službeni madžarski naziv sela je Benge, a službeni jugoslavenski naziv je Šumarina. Porijeklo naziva Benga mi nije poznato, dok je naziv Šumarina vjerojatno nastao po dijelu polja, koji se zove Šumarina, a pripada Bengi. Mjesto ima samo jednu ulicu pa nema posebnih naziva za pojedine dijelove sela.

Brnjevār (Bv). Madžarski naziv mjesta je Baranyavár, a jugoslavenski Branjin Vrh. Brnjevar je kroatizirani naziv Baranyavár (Baranjski Grad). Nije mi poznato, kako je došlo do naziva Branjin Vrh, jer se to selo ne nalazi ni na kakvu vrhu, a nejasan je i naziv Branjin (možda po

manastiru Brana, koji se nalazio na Banskoj planini). To mjesto se spominje već u 12. st. kao sijelo baranjske županije (várispánsága), a po njemu je i cijeli kraj dobio ime Baranja.¹³ S obzirom na historijsko značenje toga sela bilo bi najbolje, da je tom mjestu dano ime Baranjski Grad, kako ga Madžari i zovu. Selo se dijeli u dva dijela: 1. Gõrnjanski Krāj. To je gornji dio sela. 2. Dõlnjanski Krāj. To je niži dio sela.

Dâljok (Dlj). Madžarski naziv toga sela je Dályok, a službeni jugoslavenski Duboševica. Ime sela je sigurno u vezi s riječi dalek, jer se selo nalazi najdalje na sjeveru od svih hrvatskih sela Donje Baranje. Nisam mogao doznati, odakle naziv Duboševica. Dijelovi sela: 1. Cīgalmāl. Naziv je od starog genitivnog oblika cigal i turske riječi mahalle (kraj, predjel). Od mahalle je gubitkom suglasnika h nastalo mala, a onda kontrakcijom vokala mala i na koncu mal. 2. Grâd. To je uzvisina, koja je najprije bila naseljena. 3. Cīganski Krāj. U tom predjelu su bili naseljeni Cigani. 4. Čudēlj. Taj naziv je vjerojatno nastao u vezi s riječi čudo. Možda je u tom dijelu sela bilo nešto, čemu su se seljaci čud'li. 5. Šáročki Krāj. Kroz taj predjel prolazi ulica, koja vodi prema Šaroku u Madžarskoj. 6. Vēliki Krāj. To je glavni dio sela. 7. Křnjin Krāj. U tom kraju stanuje porodica s nadimkom Krnjičini. 8. Kõtlić. Taj se dio nalazi u kotlini, pa mu odatle to ime.

Ižip (Ip). Službeni madžarski naziv je Izsép, a jugoslavenski Topolje. Ime selu je moglo nastati od riječi iža, što je značilo kuća, brvnara. To mjesto je i po predaji, i po historijskim podacima, i po jezičnim osobinama jedno od najstarijih hrvatskih sela u Baranji. Zato je najvjerojatnije, da je ime sela hrvatskog porijekla. Naziv Topolje je vjerojatno nastao po nekom poljskom predjelu, koji se tako zvao. Dijelovi sela: 1. Na Prkõsu. Nisam mogao doznati, zašto se taj dio tako zove. Međutim u nekim slavonskim naseljima se tako zovu predjeli, u kojima je nekada bila gostionica, pa je možda i taj predjel dobio naziv na taj način. 2. Bâjmak. Taj naziv je vjerojatno u vezi s riječi bajam (badem). U tom dijelu je možda nekada bilo mnogo bajama. 3. Cīganmāla. Od turske riječi mahalle (kraj, predjel) nastalo je u našem jeziku gubitkom glasa h mala, pa taj naziv zapravo znači Ciganski Kraj. U tom dijelu sela stanuju Cigani. 4. Lukáčēv sõkak. U tom sokaku je živjela porodica Lukačevih. 5. Staklénac. Do tog naziva je moglo doći prema nekim kućama u tom kraju, koje su možda prve imale staklene prozore, ili prema ledu, kojega je u zimu bilo u većoj količini u tom predjelu. 6. Crkvēni sõkak. U tom kraju se nalazi crkva. 7. Kõzji sõkak. Taj predjel je dobio ime po nekom Vinku, koji je nekada stanovao u tom kraju, a imao je mnogo koza.

Márok (Mr). Madžarski naziv je Hercegmárok, a službeni jugoslavenski Gajić. Ime sela je vjerojatno u vezi s riječi mar (briga). Madžari su vjerojatno zadržali hrvatski naziv sela, samo su mu još dodali riječ herceg (hercegov). Službeni jugoslavenski naziv je nastao po nekom pašnjaku, koji se zvao Gaj. Dijelovi toga sela jesu: 1. Planĩnski sõkak.

¹³ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 5-6.

Kroz taj dio sela vodi ulica prema planini. 2. Crkvèni sòkak. U tom dijelu sela se nalazi crkva. 3. Staklénac. Taj dio sela je najkasnije izgrađen i vjerojatno je dobio nazio po tome, što je u njemu zbog podvodnog terena u zimu bilo mnogo leda.

Bodòlja (Bd). Madžarski naziv sela iz Nagybadolya (Velika Bodolja), a službeni jugoslavenski Podolje. Ime sela je sigurno hrvatskog porijekla, a nastalo je u vezi s imenicom dol. Dijelovi sela: 1. Gòrnji Krāj. To je viši dio sela. 2. Dòlnji Krāj. To je niži dio sela. 3. Stàro Sèlo. U tom dijelu su starosjedioci imali podrume i vinograde, a možda se u njemu nalazilo i staro selo.

Daràž (Dž). Madžarski se selo zvalo Darázs, a službeno jugoslavenski Draž. Ime sela je moglo nastati ili u vezi s našom riječi dar, darovati ili u vezi s madžarskom riječi darázs (osa). Dijelovi sela jesu: 1. Dòlnji Krāj. 2. Gòrnji Krāj. 3. Romònja. Taj dio sela se nalazi uz polje, koje se zove Romonja, pa je po njemu i dobio ime. Naziv Romonja dolazi od riječi romon (šum vode, žubor, bućanje). Taj poljski predjel se nalazi blizu starog Dunava, pa se u njemu vjerojatno čulo romonjenje Dunava, i odatle mu to ime. 4. Málica. Taj predjel je dobio ime po tome, što je u njemu bilo malo kuća.

Batìna (Bt). Madžarski naziv toga mjesta je Kiskòszeg (mali kameni čavao), a službeni jugoslavenski Batina Skela. Madžarski naziv je vjerojatno nastao prema nekoj stijeni sličnoj čavlu. Hrvatski naziv je po narodnoj predaji nastao prema stanovniku toga mjesta Dalmatincu Batini. Naše upravne vlasti su ime Batina promijenili u Batina Skela, jer se uz to mjesto vrši prijevoz preko Dunava. Međutim u narodu se još uvijek to mjesto naziva Batina. Naziv Batina Skela bi nas mogao dovesti na misao, da riječi Batina damo značenju pridjeva (Bátina). U narodu se međutim nikada ne govori »u Batinoj«, već samo »u Batinu« ili »u Batine«, stoga možemo zaključiti, da ta riječ nije izvedena od ličnoj imena Bato, već od imenice batina. Dijelovi toga mjesta jesu: 1. Livàdice. U tom predjelu su nekada bile livade, pa mu odatle i ime. 2. Vrtlog. Taj dio predjela se nalazi uz dio Dunava, gdje postoje jaki vrtlozi, pa mu odatle i ime. 3. Srèdnji sòkak. 4. Gròvišće. Taj dio se nalazi uz poljski predjel Grovišće, pa mu odatle i ime. 5. Pòred Dünava. Taj dio se smjestio pored Dunava. 6. Vèliki sòkak (glavna ulica).

Sùljoš (Slj). Madžarski naziv sela je Hercegszóllós (Kneževi Vinogradi), a jugoslavenski Kneževi Vinogradi. Ime sela je nastalo po tome, što su se uz njega na planini nekada nalazili hercegovski vinogradi. U 17. st. je to selo bilo spahiluk princa Eugena Savojskog.¹⁴ Suljoš je kroatizirani naziv madžarskog szóllós. Dijelovi sela: 1. Kùvski Krāj. Kroz taj dio sela vodi ulica u Kuvu. 2. Šèpški Krāj. Kroz taj predjel vodi ulica u Šepšu. 3. Čùški Krāj. Ime tome kraju je nastalo po ulici, koja kroza nj vodi u Čuzu. 4. Dòlnji Krāj. 5. Čúćince. Taj kraj se nalazi po strani, a ime mu je vjerojatno u vezi s glagolom čučati. 6. Òsječki Krāj. Kroz taj predjel vodi cesta prema Osijeku.

¹⁴ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 25.

Kišfàluba (Kf). Madžarski naziv toga sela glasi Baranyakisfalud (Baranjsko Malo selo), a službeni jugoslavenski Branjina. Kišfaluba je kroatizirani naziv madžarske riječi kislefalud. Po kazivanju nekih seljaka to mjesto se nekada zvalo Selce. Kada su došli Madžari, oni su to selo nazvali Baranyakisfalud. Poslije formiranja Kraljevine SHS nazvano je selo Branjina po manastiru Brana, koji se nekada nalazio na brijegu uz to selo.¹⁵ Dijelovi su sela: 1. Hrvàtski sòkàk. U tom dijelu su stanovali Hrvati. 2. Srèdnji sòkàk. Ta ulica se nalazi u središnjem dijelu sela. 3. Trećàrac (treći sokak).

Bàn (Bn). Madžarski naziv sela je Baranyabán, a službeni jugoslavenski Popovac. Budući da je ban naša riječ, nije trebalo mijenjati ime sela. Dijelovi sela: 1. Kùljket. Nije mi poznato značenje i postanak te riječi. 2. Vàkupčki Krâj. Taj dio sela se smjestio uz polje zvano Vakup. Riječ vakup ili vakuf znači crkveno dobro. 3. Dòljanski Krâj. To je donji dio sela. 4. Nòvi Rêd. U tom dijelu ke nalazi novi red kuća. 5. Žiljèri. Riječ žiljer znači kiradžija i ukućanin. U tom dijelu su nekada stanovali Nijemci, koji su vjerojatno stanovali u tuđim kućama ili su bili kiradžije. 6. Lâp. Taj dio se nalazi uz baru. Riječ lap znači gipka zemlja u rtu. 7. Vašàrište. U tom dijelu se održavaju vašari.

Monòstor (Mn). Madžarski naziv toga mjesta je Pélmonostor, a službeni jugoslavenski Beli Manastir. Ime selu je vjerojatno po nekadašnjem manastiru, koji se nalazio u blizini mjesta. Dijelovi sela jesu: 1. Sřpski sòkàk, gdje stanuju Srbi. 2. Vèl'ki sòkàk (glavna ulica). 3. Pàriz (ironičan naziv). 4. Bùrk. U tom dijelu su stanovali Nijemci. Ime tog predjela je nastalo prema njemačkoj riječi Burg (grad, zamak). Možda je u tom dijelu nekada bio kakav stari grad. 5. Mâli sòkàk.

Bòlmàn (Bm). Madžarski naziv sela je Bolmány. Porijeklo toga naziva mi nije poznato. Dijelovi sela jesu: 1. Górnjani (gornji dio sela). 2. Dólnjani (donji dio sela). 3. Pàriz. Taj dio sela je bio opkoljen vodom pa se nalazio kao na otoku. Do naziva je vjerojatno došlo na ironičan način. 4. Bjèlovićev Krâj. U tom predjelu stanuje porodica s nadimkom Bjelovićevi. 5. Kùpinčev Krâj. U tom predjelu stanuje porodica Kupinčić. 6. Pòpòv sòkàk, gdje je stanovao pop.

Káčvala (*Kačfala*) (Kč). Madžarski se to selo zvalo Kácsfalú (Pačje selo), a službeni jugoslavenski Jagodnjak. Ime Kačvala (Kačfala) je kroatizirani naziv Kácsfalú. Do naziva Jagodnjak je vjerojatno došlo po poljskom predjelu, nazvanom tim imenom. Dijelovi sela: 1. Fùskas. Taj naziv je u vezi s njemačkom riječi Fuks (lisica). U tom predjelu su nekada stanovali Nijemci. Ime mu je po tome, što je u njemu nekada bilo mnogo lisica (kraj se nalazio uz šumu). 2. Lutoráni. U tom dijelu su nekada stanovali Nijemci protestantske vjere, koje u Baranji zovu luterani (luterani). 3. Krušévac. Postanje toga naziva nije jasno. 4. Dòljani (donji kraj). 5. Gòrani (gornji kraj).

¹⁵ S. Mihaldžić, Baranja (Novi Sad, 1937), str. 91.

Dârda (Dr). Madžarski naziv naselja je Dârda. Prije su u Baranji to mjesto zvali Tarda, ali se sada već udomaćio naziv Darda. Ime naselju je moglo nastati od latinske riječi tardus (polagan, trom, spor) ili od madžarske riječi dârda (koplje). Dijelovi mjesta jesu: 1. Glâdni sòkāk. U tom dijelu su stanovali siromašniji seliacci. 2. Nõvi sòkāk (novi d'ò sela). 3. Mâli sòkāk (mania ulica). 4. Mâdžarski sòkāk, gdje stanuju Madžari. 5. Vèliki sòkāk (glavna ulica). 6. Zèčev sòkāk. U toj ulici stanuje porodica s nadimkom Zečevi. 7. Zlâtница. U tom predjelu stanuju Cigani. Naziv je ironičnog značenja. 8. Pod Đòlom. Taj dio se smjestio uz baru Đola. 9. Švâpski sòkāk. U tom dijelu su stanovali Nijemci. 10. Jèlačićev sòkāk (po banu Jelačiću). 11. Biljski sòkāk. Ta ulica vodi prema selu Bilje i odatle joj ime.

Nazivi sela i scoskih predjela u Baranji su nastali na različne načine. Velik dio predjela se zove po stanovnicima, koji u njima stanuju: Ciganski Kraj, Ciganmala, Hrvatski sokak, Srpski sokak, Madžarski sokak, Švapski sokak. Mnogi predjeli su dobili ime po mjestu, u koje vodi ulica, koja prolazi kroz taj kraj: Šikloški Kraj, Šaročki Kraj, Planinski sokak, Kuvski Kraj, Šepški Kraj, Čuški Kraj, Osječki Kraj, Biljski sokak. Neki dijelovi sela se zovu prema porodicama, koje su u njima stanovale ili stanuju: Tomićev Kraj, Lamošev Kraj, Marcikin Kraj, Đurokov Kraj, Jerkin sokak, Živkov sokak, Adamov sokačić, Bodolčev sokačić, Krnjin Kraj, Lukačev sokak, Bjelovićev Kraj, Kupinčev Kraj, Zečev sokak. Dijelovi sela su nazvani i prema obliku ili položaju, na kome se nalaze: Duzluk, Dola, Medaš, Daljok, Gornjanski Kraj, Dolnjanski Kraj, Veliki Kraj, Gornji Kraj, Dolnji Kraj, Veliki sokak, Trećarac, Doljani, Gorani, Mali sokak, Srednji sokak, Dugački Red. Nekada ti nazivi imaju i ironičan smisao: Brnjevar, Pariz, Zlatnica. Neki predjeli su dobili ime po polju ili vodi, uz koju se nalaze: Pod Barom, Podravica, Brodina, Pored Dunava, Romonja, Pod Đolom. Ima predjela, koji se zovu prema nekim važnijim građevinama, koje se nalaze ili su se nalazile u njima: Gradac, Crkveni sokak, Burk. Poneki predjeli su dobili ime i po životinjama, kojih je nekada bilo mnogo u tim predjelima: Fuskas, Kozji sokak. Ima predjela, koji su nazvani prema imovnom stanju ili zanimanju stanovnika, koji u njima žive ili su živjeli: Gladni sokak, Žiljeri.

Nazivi *polja* i dijelova polja su po svom postanku također različiti. Mnoga polja su nazvana po biljkama ili drveću, koje je nekada raslo ili sada raste u tim poljima. Primjeri: Râkite (Sm), Òskoruš (Sm), Zobišće (Kš), Kènderuš (Kš), (madž. kender = konoplja), Brèstić (Tn), Râšće (Tn), Raščenik (Tn), Râkite (Tn), Šâšenovice (Tn), Glògovi (Pt), Šiblje (Pt), Rèpnjak (Pt), Šûmarina (Lč), Vinògradska Zèmlja (Lč), Dînjišće (Lč), Àrast (Lč) (madž. haraszt = grmlje), Drenòvača (Bg), Râstić (Bv), Vrbâk (Bv), Vrbâk (Dlj), Klèjišće (Dlj) (njem. Klee = djetelina), Sîrkovi (Dlj), Klèjišća (Ip) (njem. Klee = djetelina), Cèrine (Ip), Orâšćić (Mr), Lîplje (Mr), Cèrine (Dž), Borovîk (Bd), Gõmboši (Bt) (madž. gomba = gljiva), Tûk (Bt) (tukavac = vrsta trave), Vinogrâdina (Dr), Lîpa (Dr), Râstić (Dr), Topòlik (Dr), Šûmâr (Kč), Cèrje (Kč), Cèmin

(Kč), Prójina Mèda (Kč), Pròsne (Kč), Šiblje (Bm), Tòpölje (Bm), Vîblje (Bm), Cèrik (Mn), Kléjište (Slj) (njem. Klee = djetelina), Ìvik (Kf).

Neka polja su dobila nazive prema vrstama kultura, koje su se gojile ili se goje u tim poljima. Primjeri: Ūtrina (Sm, Kš, Tn), Livade (Kš), Gâj (Pt), Krčènik (Pt) (poljski predjel, gdje je nekad bilo isječeno mnogo šume), Šümarina (Bg) (nekadašnja šuma), Krčèvina (Bg), Gájić (Bg), Páša (Bv), Növa Livàda (Dž), Stàra Livàda (Dž), Pášarina (Dž), Livàd'ca (Bt), Livade (Mn), Báščine (Mn) (u tom predjelu su nekada bile bašte za povrće), Ūtrne (Slj), Šümice (Kf).

Mnoga polja su dobila ime po obliku tla (u pravom ili prenesenom značenju): Bjèlo Břdo (Sm), Gřbavica (Sm), Grède (Sm) (greda = duž suhe zemlje u vodi ili ritu), Àdica (Tn) (deminutiv od turske riječi ada = otok), Gréda (Tn), Dùžice (Tn), Brig (Pt), Tàgoško (Pt) (madž. tágos = širok, prostran), Kištèleg (Pt) (madž. kis telek = malo zemljište), Šelèstovi (Pt) (vjerojatno prema madžarskoj riječi selejt = odmet, izmet), Prùd (Pt) (d'ò šume, posve opkoljen vodom), Medvõde (Lč), Jarüga (Lč), Hàda (Bg), Adica (Bg), Gřbavica (Bg), Köcka (Bg) (najravnije polje), Vèliki Vír (Dlj), Brdášce (Ip), Dóla (Ip), Cřne Bäre (Ip), Bile Bäre (Ip), Ostróvac (Dž) (prema nekadašnjem obliku ostrovъ = ostrvo), Vèlike Bäre (Dž), Prùd (Dž), Àda (Bd), Ravnice (Bt), Rít (Bt), Jèndek (Dr), Dùgačka Mèda (Dr), Àda (Dr), Pljóšta (Dr) (nekadašnja bara), Visoka Gréda (Dr), Širine (Dr), Džòmbik (Dr) (na tom zemljištu su nekada bile velike džombe), Kalòvica (Dr), Bèzdan (Dr) (dio šume), Balàtin (Kč) (vjerojatno po istoimenom jezeru u Madžarskoj), Limàn (Kč) (negda bara, vir), Krívaja (Bm, Kč), Rážnjevi (Kč), Jezèrina (Bm), Àdica (Bm), Hàd'ca (Mn), Bärice (Bn), Srèdnja Bära (Kf), Tijè-sni (Kf) (kroz taj predjel vodi put, koji je posve stiješnjen između Crne bare i Prokine Međe).

Neki toponimi su nastali po vrsti ili boji zemlje: Lâp (Dlj) (gipka zemlja u ritu), Čònt (Dž) (madž. csont = kost), Slätine (Ip), Kalovõtica (Ip), Crvénkovica (Mr), Kalòvica (Dr), Pijèskovi (Bm, Kč), Mláka (Kč) (mlaka = kao slatina, gdje voda pišti izi zemlje), Läčka (Bn) (vjerojatno prema lačan = gladan).

Neki toponimi su nazvani po položaju, gdje se nalaze: Kod Džèbine Küce (Kš), Nà Salašu (Sm), Pòd Cerikom (Sm), Preko Drüma (Pt), Za Žumbèrkòm (Lč), Pod Kanáлом (Bg), Kod Brkljäche (Bg), Bùdžak (Tn, Mr, Dž, Bm) (tur. bucak = ugao, kut), Kod Plöta (Ip), Kod sv. Pètra (Ip) (kod crkvice sv. Petra), Na Patàve (Ip) (pokraj bare Patave), Pod Kàrašicom (Ip), Kod Kàrasa (Ip), Kod Bunàriéa (Mr), Za Selèm (Dž), Kod sv. Ròka (Bt) (kod crkve sv. Roka), Pòdlug (Kf), Među Kà-náli (Kf), Pod Kàrànčom (Slj), Pod Šèpšom (Slj), Pod Káponjom (Slj), Pod Planinòm (Slj).

Mnogi toponimi su dobili ime po vlasniku (pojedincu ili mjestu), kome su nekada pripadali ili sada pripadaju: Mäjška Šüma (Pt), Miáljevica (Pt) (madž. Mihály = Mihajlo), Brnjevãrski Àtar (Lč), Bèžan-ska Jarüga (Lč), Lùkešina Mèda (Bg), Vrápčeva Mèda (Bv), Urbèrija

(Dlj) (t. j. zemlja, koja je nekada pripadala urbaru), Bajićevica (Mr), Vlaška Livada (Mr), Mátin Fök (Bt), Nikolin Lâp (Dr), Milošev Lâp (Dr), Bòlmānski Vök (Dr) (riječ vok ili fok znači u Baranji rukav rijeke), Dábina Sjěda (Dr) (sjeđa = kao odar ili kolibica nad vodom, odakle se riba hvata i bije ostvama), Mātkova Āda (Dr), Ānčina Bāra (Dr), Těžāčke Bāre (Kč), Trbićeva Āda (Kč), Lûkin Brijeg (Kč), Milina Gréda (Kč), Lutòrānska Pùstara (Kč), Sépeška Zèmlja (Bm), Cìgan-ski Bùdžāk (Bm), Glíšina Hàda (Mn), Vākupčki Krāj (Bn) (taj predjel je nekada vjerojatno prpadao nekoj džamiji), Vèlkā Véka (Bn), Māla Véka (Bn) (po porodici de Vek, kojoj su nekada pripadali ti predjeli), Véka (Kf) (po porodici de Vek).

Neki toponimi su dobili ime po životinjama ili pticama, kojih je nekada bilo mnogo u tim predjelima: Māčkara (Tn), Órlinjak (Tn), Volòvska Dóla (Bv) (u tom polju su nekada pasli volovi), Órlovo Gnijzdo (Dlj), Kurjáčara (Dr), Šarkānj (Mn) (madž. szarka = svraka), Vižlak (Kf) (taj predjel je nekada bio lovište, pa je u njemu bilo mnogo vižladi, t. j. prepeličara).

Neki toponimi su dobili ime po kakvoj građevini ili naselju, koje je nekada bilo na tom zemljištu: Sālaš (Sm), Kerèštovac (Pt) (madž. kereszt = križ), Stāro Sèlo (Pt, Mn, Bm, Kč), Stāro Sèlo (Lč), Lôgor (Bv) (na tom zemljištu je nekada bio turski logor), Sèlišće (Ip) (t. j. mjesto, gdje je nekada bilo staro selo), Lôgor (Bd), Salašina (Bd), Grádac (Bt), Őgrade (Kč), Vodèncište (Dr).

Ima nekoliko toponima, koji su dobili ime po nekoj radnji, koja se na tom mjestu vršila ili se vrši (ili po imenu nekog čovjeka, koji je tu vršio radnju): Prívoz (Kš), Bròdina (Pt), Gākovac (Pt) (dio šume, u kome se mnogo čulo gakanje ptica), Šarkānj (Dž) (prema ing. Sárkányu, koji je radio na reguliranju toka Dunava), Kāmelom (Bt) (predjel, u kome se lomio kamen), Dèrjān (Slj) (predjel, u kome voda jako dere zemlju).

Neka polja su nazvana po selima, prema kojima kroz njih vodi put: Lìpovačka Lénija (Lč), Šāročki Pùt (Bn).

Nazivi *v o d a* (bara, kanala, potoka) su po svom postanku različiti.

Mnoge bare i kanali nemaju posebnih naziva, već samo razne sinonime tih riječi: Cìveno Mòre (Sm), Bāra (Sm), Rěčka (Sm), Provālija (Sm), Prićfok (Tn) (tj. prije fok: od starog prězde je nastalo priđe, pa prid, a onda asimilacijom prić), Jāmača (Tn, Bn) (tim imenom u Baranji zovu jamu, iz koje se vozila zemlja za gradnju kuća), Vèliki kanāl (Lč), Kanālić (Lč), Kanāl (Bg, Mr, Dž), Kanājlica (Bg), Lâp (Bg), Jamāča (Bv), Fök (Ip, Dlj), Jèzero (Bm), Dùboka bāra (Kč), Mláka (Kč), Đòla (Dr) (tj. bara, lokva, u kojoj zaostane voda, kada rijeka potegne natrag).

Neke su bare dobile ime po radnji, koja se na njima vršila ili se vrši: Prívoz (Kš), Bròdina (Pt), Konjarīca (Bg) (u tu baru, kada je presušila, išli su konji na pašu), Cìglana (Bt) (na tom mjestu se nekada pravila cigla), Rìbnjak (Dž), Alāsica (Kč), Pòčivāljka (Bn) (uz tu baru se nekada počivalo kod prijelaza preko brda).

Neke bare imaju naziv po rijekama, od kojih su nastale: Dràvica (Tn, Kč), Stàra Dráva (Tn), Dunàvac (Mr, Dž), Stàri Dùnav (Ip), Stàra Dráva (Bm).

Neke vode imaju naziv prema nekim osobinama vode u njima: Tìšina (Tn), Bòrza (Dli) tj. brza), Vedrìk (Lč) (voda je čista kao vedro bez trske), Bìstra (Dr).

Neke bare su dobre ime po osobama (ili selima), kojima su pripadale, odnosno koje su u njima mnogo lovile ribu. Ponekad je bara dobila ime i po osobi, koja se u njoj udavila. Primjeri: Ivánova bàra (Tn), Dèakova Dráva (Pt), Cìganska bàra (Dž), Rúžin vòk (Dr), Mìlošev láp (Dr), Sèpeška Dráva (Bm), Tèžàčke bàre (Kč).

Neki potoci i bare su nazvani prema ribama i životinjama, kojih je nekada u njima bilo mnogo: Kàrašica. Ime toga potoka je vjerojatno nastalo od riječi karas. J. Bösendorfer međutim tvrdi, da je ime Karašica nastalo od bugarskih riječi kara su (crni potok).¹⁶ Konjarìca (Bg) (u toj bari su ljeti pasli konji), Patàva (Ip) (naziv je vjerojatno nastao od hipokoristika riječi patka-pata), Kànjuža (Dr) (kanjuš = riba, koja se potajno mrežom lovi).

Neke bare su dobile ime po biljkama, koje rastu u njima ili pokraj njih: Gràorina (Kš), Tršćice (Kč), Čèmìn Jèzero (Kč), Šùmarina (Bn).

Nazivi *brda* (dijelova i vrhova brda) su po svome postanku također različiti.

Neki dijelovi brda su nazvani po imenima nekih ljudi, kojima su nekada pripadali, ili koji su u njima imali svoje sjedište: Kraljìce (Mr) (po predaji su u tom predjelu nekada bili vinogradi kraljice Marte, koja je u Batini imala svoj dvor), Čìbogat (Bd) (taj predjel je po kazivanju nekih seljaka dobio ime prema nekoj bogatoj kćeri, kojoj je nekada pripadao), Pùndravčeva Dòlina (Bn), Stràjnićeva Dòlina (Bn), Bègovac (Bn), Bánovo Břdo (Bn) (najviši vrh Banske planine 243 m), Čifutska Dòlina (Mn), Stànkova Dòlina (Mn), Vlaškòvci (Kf), Kàluđeri (Kf) (po nekadašnjem manastiru, koj se nalazio u tom predjelu), Bàbina Stòlica (Kf), Vèčka Dòlina (Bn) (po porodici de Vek, kojoj je taj predjel pripadao).

Neki planinski predjeli su dobili ime po nekoj građevini, koja se tamo nalazila ili se nalazi: Králjèv Stòl (Mr) (po betonskom stupu, sličnu stolu, koji se nalazi u tom predjelu), Petàrda (Mr) (po nekadašnjem selu, koje se navodno tako zvalo), Vároški Dòl (Dž) (po varu, tj. gradu iznad toga dola), Stàro Sèlo, (Bd). Kod sv. Ròka (tj. kod kapelice sv. Roka), Gràdac (Bt), Gràdac (Kf), Kapèla (Kf), Kàlvàrija (Mn).

Neki predjeli su nazvani po naselju, kome su pripadali: Tàrdànska Dòlina (Bn), Pòpovačka Dòlina (Bn).

Ima planinskih predjela, koji su dobili ime po obliku tla: Ravnića (Dž), Kobilica (Dž), Tavànac (Mr), Pod Tavàncèm (Mr), Trojnàš (Mr) (planinski vrh s tri glave), Korìce (Mr) (prema korietu, tj. koritu).

¹⁶ J. Bösendorfer, Nešto malo o našoj Baranji (Osijek, 1940), str. 3.

Neki predjeli su dobili ime po drveću ii bilju, koje je tamo nekada raslo ili sada raste: Cerik (Mr) (taj predjel je prije bio oranica, a kasnije su na njemu zasadeni vinogradi), Liplje (Mr), Crna Šuma (Mn).

Ima nekoliko prediela. koji su nazvani po nekim prirodnim pojavama. kojih je nekada bilo na njihovu području: Mlaka (Dž (po izvoru i lapu, koji su nekada bili u tom predjelu), Studenac (Kf) (po izvoru hladne vode. koji tamo i danas postoji).

Neki predjeli su nazvani po životinjama, kojih je nekada u njima bilo veoma mnogo: Lisac (Bd) (planinski vrh, na kome je nekada po akaciji blo mnogo lisica).

Nejasna postanja su ovi toponimi: Dugi Ljež (Sm), Bala (Kš), Ficora (Kš), Pòkònta (Tn), Mèdrovič (Tn), Límboš (Tn), Sólnice (Tn), Bákānga (Pt), Bīša (Pt), Ābonia (Lč), Ēnja (Lč), Ārast (Lč), Bēnga (Bg), Dubòšēvica (Dlj), Čudēlj (Dlj), Remerānija (Dlj), Bāladžija (Dli), Zákón (Dlj), Na Prkòsu (Ip), Ūlice (Mr), Kosirāča (Mr), Mārok (Mr), Grōvišće (Bt), Kùljket (Bt), Bùdvaja (Bm), Brāskoč (Bm), Dřžēvci (Bm), Šākarine (Kč), Dēkalica (Kč), Sēdmitar (Kč), Zórnice (Kč), Serècin (Dr), Mùnjereš (Dr), Sānkovo (Dr), Lājmir (Mn), Remētín (Bn), Pògān (Bn), Stūbanj (Kf), Ūdvat (Slj), Nādlaš (Slj), Kerfiljoš (Slj).

Kao što smo vidjeli iz ove radnje u Baranji je vrlo bogata toponomastika. Ogromna većina toponima je hrvatskog porijekla, a samo je malen broj toponima stranog porijekla (mađarskog i njemačkog). Toponimi u Baranji su vrlo raznoliki po obliku. Među njima ima i vrlo starih oblika, koji se više ne upotrebljavaju u svakidašnjem govoru. Neki toponimi odaju sličnost s toponimima u raznim hrvatskim i srpskim krajevima, što će moći poslužiti kao dokaz o povezanosti baranjskog govora s nekim drugim našim govorima. Zato je proučavanje baranjske toponomastike važno ne samo za filologe, već i za historičare i etnologue.

OPĆI PREGLED TOPONIMA U JUŽNOJ BARANJI

Sve toponime južne Baranje možemo podijeliti na toponime: 1. slavenskog porijekla 2. toponime neslavenskog porijekla.

TOPONIMI SLAVENSKOG PORIJEKLA

Najveći dio toponima slavenskog porijekla su posvojni pridjevi na -ov(ev), -in, -ji, -ski.

a) Toponimi, u kojima je jedan dio posvojni pridjev na -ov(ev): Tomićev Kraj (Sm), Lamošev Kraj (Kš), Đurokov Kraj (Tn), Ivanova bara (Tn), Deakova Drava (Pt), Živkov sokačić (Lč), Bodolčev sokačić (Lč), Matkova Ada (Lč), Vrapčeva Međa (Bv), Orlovo Gnjizdo (Dlj), Lukačev sokak (Ip), Jelačićev sokak (Dr), Milošev Lap (Dr), Miloševa

Ġreda (Dr), Bjeloviċev sokak (Bm), Kupinċev sokak (Bm), Popov sokak (Bm), Pundrovċeva Dolina (Bn), Strajniċeva Dolina (Bn), Banovo Brdo (Bn), Drumova Gušta (Mn), Stankova Dolina (Mn), Trbiċeva Ada (Kf).

b) Toponimi, u kojima je jedan dio posvojni pridjev na -in: Jerkin sokak (Lċ), Lukešina Međa (Bg), Krnjin Kraj (Dlj), Nikolin Lap (Dr), Dabina Sjeđa (Dr), Anċina Bara (Dr), Ružin Vok (Dr), Projina Međa (Kċ), Lukin Brijeg (Kċ), Milina Greda (Kċ), Glišina Hada (Mn), Lazine (Bn) (tj. Lazine bare).

c) Toponimi, u kojima je jedan dio posvojni pridjev na -ski: Šikloški Kraj (Sm), Ciganski Kraj (Sm), Majška Šuma (Pt), Vinogradska Zemlja (Lċ), Brnjevarski Atar (Lċ), Lipovaċka Lenija (Lċ), Bežanska Jaruga (Lċ), Gornjanski Kraj (Bv), Dolnjanski Kraj (Bv), Šaroċki Kraj (Dlj), Selska Bara (Dlj), Gliboviċka Greda (Ip), Planinski sokak (Mr), Vlaška Livada (Mr), Ciganska Bara (Dž), Švapski sokak (Dr), Biljski sokak (Dr), Težaċke Bare (Kċ), Lutoranska Pustara (Kċ), Selska Pustara (Kċ), Sepeška Zemlja (Bm), Ciganski Budžak (Bm), Sepeška Drava (Bm), Srpska ulica (Mn), Ćifutska Dolina (Mn), Vakupċki Kraj (Bn), Doljanski Kraj (Bn), Šaroċki Put (Bn), Tarđanska Dolina (Bn), Popovaċka Dolina (Bn), Kuvski Kraj (Slj), Šepški Kraj (Slj), Ćuški Kraj (Slj), Osjeċki Kraj (Slj), Horvatski sokak (Kf).

d) Toponimi, kojima je jedan dio posvojni pridjev na -ji: Kozji sokak (Ip).

U mnogim toponimima imamo opisne pridjeve u vezi s kojim apelativom (ili sam pridjev kao atribut izostavljenog apelativa): Bjelo Brdo (Sm), Dugi Lež (Sm), Crveno More (Sm), Staro Selo (Pt), Stara Drava (Pt), Staro Selo (Lċ), Veliki kanal (Lċ), Borza (Dlj) tj. rijeka), Veliki Vir (Dlj), Duga Međa (Dlj), Veliki Kraj (Dlj), Stari Dunav (Ip), Kraljev Stol (Mr), Nova Livada (Dž), Gornji Kraj (Dž), Srednji sokak (Bt), Gladni sokak (Dr), Veliki sokak (Dr), Dugaċka Meda (Dr), Źuta Bara (Dr), Mali Ćemin (Kċ), Staro Selo (Kċ), Duboka bara (Kċ), Stara Drava (Bm), Velki sokak (Mn), Mali sokak (Mn), Staro Selo (Mn), Crna Šuma (Mn), Novi Red (Bn), Dugaċki Red (Bn), Velike Međe (Bn), Velka Veka (Bn), Mala Veka (Bn), Mala Šuma (Bn), Mala Karašica (Bn), Babina Stolica (Kf), Srednja Bara (Kf).

Toponimi sa sufiksom -ik oznaċuju mjesto, gdje se nalazi ono, što osnovna rijeċ znaċi: Rašċenik (Tn), Krċenik (Pt), Vedrik (Lċ), Ćerik (Mr), Borovik (Bd), Džombik (Dr), Ćerik (Kċ), Krċanik (Bn), Ivik (Kf).

Neki toponimi se tvore sufiksom -ište (išċe). Rijeċi s tim sufiksom oznaċuju mjesto, gdje se nalazi ili se nalazilo ono, što osnovna rijeċ znaċi: Zobišċe (Kš), Dinjišċe (Lċ), Biliċišċe (Bg), Klejišċe (Dlj), Selišċe (Ip), Klejišċa (Ip), Selište (Dr), Vodencište (Dr), Plandište (Kċ), Bostanište (Kċ), Liċište (Kċ), Vašarište (Bn), Plandište (Bn), Klejište (Slj).

Sufiksom -bje tvore se neki toponimi, kojima se označuje mjesto, gdje se nalazi ono, što osnovna riječ znači: Šiblje (Pt, Bm), Medvođe (Lč), Liplje (Mr), Topolje (Bm), Vrblje (Bm), Cerje (Kč).

Pomoću sufiksa -ine tvore se toponimi, koji označuju mjesto, gdje se što nalazi: Graorine (Kš), Slatine (Ip), Cerine (Mr, Ip), Baščine (Mn), Šakarine (Kč).

Toponim sa sufiksom -ica označuju mjesto, gdje se što nalazi ili radi: Grbavica (Kš), Konjarica (Bg), Sijanica (Bg), Raškovića (Ip), Kalovitića (Ip), Malica (Dž), Zlatnica (Dr), Tresnica (Dr), Kalovica (Dr), Alasica (Kč).

Ima nekoliko toponima sa sufiksom -ice. Ti toponimi označuju mjesto, gdje se što nalazi, ili oblik tla: Šašenovice (Tn), Solnice (Tn), Dužice (Tn), Ravnice (Dž), Ivice (Kč).

Ima nekoliko toponima s nastavkom -ača. Ti toponimi znače mjesto, gdje se nalazi ono, što osnovna riječ znači: Jamača (Tn, Bv), Mrtvača (Tn), Drenovača (Bg), Kosirača (Mr).

Toponimi sa sufiksom -ara označuju mjesto, gdje se nalazi ono, što osnovna riječ znači: Mačkara (Tn), Glibara (Tn), Lončara (Tn), Kurjačara (Dr).

Sufiks -aljka označuje mjesto, gdje se čini ono, što osnovna riječ znači: Počivaljka (Bn).

Nekoliko toponima imaju sufiks -aja. Ti toponimi označuju, da je neka stvar onakva, kakvom je označuje osnovna riječ: Mrtvaja (Dr), Krivaja (Bm, Kč).

Toponimi sa sufiksom -ak označuju mjesto, gdje se nalazi ono, što osnovna riječ znači: Bajmak (Ip, Kč), Vrbak (Dlj, Bv), Vižlak (Kf).

Toponimi sa sufiksom -ac označuju mjesto, gdje se što nalazi: Darovac (Sm, Pt, Bm), Gakovac (Pt, Bm), Staklenac (Mr, Ip), Kruševac (Kč), Studenac (Kf).

Toponimi sa sufiksom -ina označuju, gdje se što nalazi: Utrina (Tn), Tišina (Tn), Brodina (Pt), Utrne (Slj).

Toponimi sa sufiksom -ani označuju, da se nešto nalazi ondje, gdje označuje osnovna riječ: Gornjani (Bm), Dolnjani (Bm), Gorani (Kč), Doljani (Kč).

Imenice sa sufiksom -arina označuju, da se moralo plaćati ono, što označuje osnovna riječ: Šumarina (Bg, Bn), Pašarina (Dž).

Zabilježio sam i jedan toponim sa sufiksom -bn: Prošne (Kč) (tj. zemlje).

S ostalim sufiksima se u Baranji rijetko tvore toponimi. Tako imamo po jedan ili dva toponima sa ovim sufiksima: Međaš (Tn), Medrovič (Tn), Limboš (Tn), Torjanci (Tn), Bala (Kš), Fićora (Kš), Enja (Lč), Abonja (Lč), Arast (Lč), Petarda (Pt, Mr), Bakanga (Pt), Remeranija (Dlj), Baladžije (Dlj), Čudelj (Dlj), Patava (Ip), Romonja (Dž), Gomboši (Bt), Munjereš (Dr), Sankovo (Dr), Braskoč (Bm), Drževci (Bm), Nadlaš (Slj), Kerfiljoš (Slj), Udvat (Slj), Derjan (Slj), Lajmir (Mn), Remetin (Bn), Pogon (Bn), Lačka (Bn), Stubanj (Kf).

U Baranji ima dosta deminutivnih toponima. Takvi toponimi se završuju sufiksima -ac, -ić, -čić za muški rod, sufiksom -ica za ženski rod i sufiksima -ance, -ašce za srednji rod: Ostrovac (Dž), Dunavac (Dž) Gradac (Bt, Lč, Kf), Bezdanac (Dr), Segedac (Bn); Brestić (Tn), Gajić (Bg), Lapići (Bv), Rastić (Dr); Orašić (Mr); Podravica (Tn), Adica (Tn, Bg), Dravica (Tn, Kč), Barica (Bn), Livadica (Bt), Šumice (Kf, Slj); Torjance (Tn), Varošance (Pt); Brdašce (Ip).

Augmentativnih toponima u južnoj Baranji ima vrlo malo: Salašina (Bd), Jezerina (Bm).

Neki toponimi su opće imenice u svom pravom obliku i pravom ili prenesenom značenju: Bara (Sm), Provalija (Sm), Dola (Kš), Greda (Tn), Lanci (Tn), Rit (Pt), Gaj (Pt), Brig (Pt), Jaruga (Lč), Krčevina (Bg), Kocka (Bg, Tn), Lap (Bg), Paša (Bv), Planina (Bv), Zakon (Dlj), Livade (Dlj), Vir (Dlj), Fok (Dlj), Šume (Dlj), Bare (Ip), Fok (Ip), Ulice (Mr), Sad (Mr), Kanal (Mr), Logor (Bd), Prud (Dž), Kraljice (Dž), Ravnice (Dž), Mlaka (Dž), Ribnjak (Dž), Vtrlog (Bt), Jendek (Dr), Bezdan (Dr), Jezero (Bm), Mlaka (Kč), Ražnjevi (Kč), Liman (Kč), Gušta (Mn), Studenac (Kf), Kaluđeri (Kf), Kamen (Kf), Kapela (Kf).

Ima dosta toponima, koji su napravljeni pomoću prijedloga na, kod, pod, preko i genitiva, lokativa ili instrumentala vlastite ili opće imenice: Na Salašu (Sm), Pod Cerikom (Sm), Pod Barom (Sm), Preko Druma (Pt), Pod Agacijama (Bg), Pod Kanalom (Bg), Kod Brkljače (Bg), Na Prkosu (Ip), Kod Plota (Ip), Kod sv. Petra (Ip), Na Patave (Ip), Kod Karasa (Ip), Pod Karašicom (Ip), Kod Bunarića (Mr), Pod Tavancem (Mr), Za Selem (Dž), Kod sv. Roka (Bt), Pod Đolom (Dr), Pod Planinom (Slj), Pod Karančom (Slj), Pod Kaponjom (Slj).

TOPONIMI NESLAVENSKOG PORIJEKLA

Od toponima neslavenskog porijekla najviše ima toponima mađarskog porijekla, a manje ima toponima turskog i njemačkog porijekla. Toponimi mađarskog porijekla su nastali za vrijeme mađarske vladavine u Baranji. Njih ima najviše u mađarskim selima i u onim hrvatskim i srpskim selima, u kojima je bilo mnogo Mađara. Toponimi turskog porijekla su nastali za vrijeme turske vladavine u tim krajevima, a toponimi njemačkog porijekla su nastali u onim selima, gdje je bilo mnogo Nijemaca.

Toponimi mađarskog porijekla:

Semartin-Alsoszentszék (Donji Sveti Martin), Brnjevar-Baranya-vár (Baranjski Grad), Suljoš-Hercegszöllös (Kneževi Vinogradi), Kišfaluba (Baranyakisfalud) Baranjsko seoce, Monoštor-Pélmonostor (Bijeli Manastir), Kačfala-Kácsfalu (Pačje selo), Darda-Dárda (koplje); Kenderuš (kender = konoplja) (Kš), Kereštovac (kereszt = križ) (Pt), Mialjevica (Mihály = Mihajlo) (Pt), Tagoško (tágos = širok, prostran)

(Pt), Kišteleg (kis telek = malo polje) (Pt), Šelestovi (selejt = odmet) (Pt), Arast (harakt = grmlje) (Lč), Enja (henye = lijen, besposlen) (Lč), Sarkanj (szarka = svraka) (Mn), Sigetac (sziget = otok) (Bn), Čont (csont = kost) (Dž), Šarkanj (sárkány = zmaj, aždaja) (Dž), Gomboši (gomba = gljva) (Bt). Nejasnog su porijekla ovi mađarski toponimi: Kudoš (Tn), Boroš (Tn), Abonja (Lč), Munjereš (Dr), Udvat (Slj), Nadlaš (Slj), Kerfiljoš (Slj), Kendija (Bt). Pored tih toponima u Uredu za katastar u Belom Manastiru ima zabilježeno još desetak toponima mađarskog porijekla u nekim baranjskim naseljima (Pt, Bt, Dr, Slj), ali ja tih toponima nisam zabilježio, jer se ne upotrebljavaju u narodnom govoru.

Toponimi turskog porijekla:

Duzluk (düz = ravan) (Sm, Pt), Adica (ada = otok) (Tn, Bg), Ada (ada = otok) (Dr, Bd), Hada (ada = otok) (Bg), Budžak (bucak = ugao, kut) (Tn, Ip, Dž), Ciganmala (mahalle = gradska četvrt, ulica) (Ip), Ilidža (ilica = toplice) (Dlj).

Toponimi njemačkog porijekla:

Fuskas (Fuks = lisica) (Kč), Burk (Burg = grad, zamak) (Mn), Klejšće (Klee = djetelina) (Dlj), Klejšća (Klee = djetelina) (Ip), Klejšte (Klee = djetelina) (Slj). Pored tih toponima u Uredu za katastar ima zabilježeno u nekim naseljima (Kf, Bn, Mn, Dr) još nekoliko toponima njemačkog porijekla, ali ja ih nisam zabilježio, jer se ne upotrebljavaju u narodnom govoru.

REGISTAR ANTROPONIMIJE

Abrišin 411, 412, 418	Andrini 419, 421, 422
Acini 420, 421	Androševi 418, 421
Aćimović 414, 416	Andelić 415
Adam 407	Angelina 409
Adameta 408	Anica 408
Ado 407	Anka 408, 409
Aga 408	Antolov 411, 413, 419
Agica 408	Antunčevi 417
Agičini 419, 421	Antunovi 418, 421
Aksentini 420, 421	Anuška 408
Albert 411, 418	Aparac 415
Ana 408	Ašadanin 415
Andraševi 417, 421	Atanacković 415, 416, 420
Andretini 417, 420	
Andričini 418, 421	Baba Katini 418, 421
Andrić 411, 412, 418, 419	Bab Anđini 418, 421
Andrija 409	Babicini 418, 422
Andrin 411	Babičini 417, 422

Babić 411, 414, 419
 Babini 418, 422
 Bačić 41, 412, 413, 418
 Bački 419, 423
 Bačvanin 415, 416, 420
 Baćikini 419
 Baćini 418
 Bagudini 419
 Bajić 414, 416, 419
 Bajinovi 418
 Bakikovi 418
 Bakni 419, 422
 Balatinac 411, 412, 413, 419
 Balatinski 419, 422
 Balaž 412, 413
 Balić 411, 412, 418
 Balićevi 418, 422
 Balini 419, 423
 Banac 411, 412, 413, 414, 415, 416,
 418, 420
 Bancevi 418
 Bander 411, 413, 418
 Banderovi 418
 Barbir 415
 Barić 411, 412, 413, 418
 Barićevi 418
 Bartol 407
 Bartolovi 417, 418, 421, 422
 Dartolov 411, 412, 418
 Batrović 415, 416
 Bećarevi 420, 423
 Bekvalac 414, 416, 417
 Belinovi 419, 421
 Benak 411, 412, 418
 Benakovi 418, 422
 Benedikovi 419
 Benić 411, 412, 419
 Benini 418
 Berberović 414, 416
 Brecko 411, 414
 Bertić 415, 416
 Bertin 411, 412, 413
 Bežanovi 417, 420
 Bežanski 418, 422
 Bijelić 414, 416, 417
 Birovljevi 417, 422
 Birtovi 418, 422
 Biskupovi 420
 Blažanovi 418, 421
 Blaženčić 411, 412, 418
 Blažević 410, 411, 412, 417, 418
 Blažić 412, 413
 Bobeševi 420, 421
 Bočkorovi 419
 Bodini 419, 421
 Bogoljub 409
 Bojanin 415, 416, 420
 Borić 411, 413
 Borićevi 419, 421
 Bosiljka 409
 Bošnjak 410, 411, 412, 413, 414, 415,
 417, 418, 419, 420
 Božica 409
 Božini 420, 421
 Božo 409
 Božučan 414, 416
 Bradašić 411, 419
 Brankica 408
 Branko 409
 Brdarić 411, 418
 Bremenci 420, 423
 Brnjakovi 419
 Brnjevarac 414, 416, 420
 Brozovac 411
 Bunjevac 411, 412, 413, 419
 Bunjevac 411, 412, 413, 419
 Bunjevčevi 420
 Buragini 4
 Burdakovi 419
 Busenovi 418, 420, 423
 Bušić 411, 412
 Bušini 419
 Buškini 419
 Buvini 420
 Cigini 419, 420, 423
 Cikovac 414, 416
 Čindrić 412, 413
 Crkvenjakovi 419, 422
 Cucini 419, 423
 Cvetko 409
 Cvetozar 409
 Cvijanovi 420, 421
 Cvijeta 409

Čalini 419, 422
 Čampašovi 419
 Čanadić 411, 412, 414, 418
 Čiča Mišete Fratrova 418
 Čifutanjkovi 418, 423
 Čizmar 414, 416
 Čobanovi 418, 422
 Čordaševi 416, 422

 Čakulini 419
 Čosić 410, 411, 412, 413, 414, 417, 418
 Čurčijini 419, 422

 Dafina 409
 Damjan 409
 Damjanov, 411, 412, 413, 419
 Damjanović 412, 413, 415, 416, 418, 420
 Danica 409
 Danikini 417, 421
 Daraški 418, 423
 Daražac 412, 413, 418
 Dašini 419, 421
 Davidovi 417, 421
 Deđini 418
 Dinćevi 420, 421
 Dobrokes 414, 416
 Dofatić 410, 412, 414, 417
 Dofini 417, 422
 Dojkić 411, 412, 414
 Đorić 415, 416, 420
 Dorini 418, 419, 421
 Drdaica 408
 Dračini 418, 420, 423
 Dragojlov 414, 416
 Drenovac 415, 416, 417, 420
 Drenovčevi 420
 Drventić 411
 Drkovi 418
 Dugački 411, 412, 413, 418
 Dušan 409
 Dvornić 414, 415, 416, 419

 Džambas 415

 Đenini 418
 Đermanović 415, 410
 Đorđe 409
 Đorlini 418, 423

 Đuka 408
 Đukić 415, 416
 Đukini 419, 420, 421
 Đula 408
 Đura 407
 Đurasevi 418
 Đurđa 409
 Đurdija 409
 Đurenovi 419, 421
 Đuretkovi 418, 421
 Đuričini 418, 421
 Đurić 412, 415, 416, 420
 Đurin 412, 413, 418
 Đurini 418, 420, 421
 Đurkezovi 418
 Đurković 415, 416, 420
 Đurokovi 421
 Đuroševi 418, 421

 Egeduš 411, 413
 Eškutovi 419
 Eva 408
 Evgenija 409
 Lvica 408

 Fabini 418, 421
 Fabjanovi 421
 Ferencić 410, 412 417
 Ferkićevi 417, 420
 Ferkovi 417, 420
 Fila 408
 Filakov 411, 412, 413, 419
 Filakovi 419
 Filaković 411, 417, 418
 Filinčini 419
 Filini 417, 420
 Filo 407
 Fiškalovi 420
 Franka 408
 Franja 407
 Franjčevi 418
 Franjić 411, 412, 418, 419
 Franjin 411, 412, 418
 Franjini 418, 421
 Franjo 407
 Franjoševi 417, 420
 Fratrovi 418, 422

Gabrini 418, 421
 Gacanov 411, 412, 413
 Gadžini 417, 423
 Gagulini 419
 Gajini 419, 421
 Galaćevi 420, 423
 Garini 418
 Gavrić 414, 415, 416, 419
 Gavrilović 414, 415
 Gavrilovi 419
 Gelini 420, 421
 Gena 409
 Gergin 412, 413
 Gigini 420
 Gilini 419, 423
 Ginkeliševi 420, 423
 Glujini 420, 423
 Godini 419, 423
 Golubov 411, 412, 418, 419
 Gojkić 415, 416, 420
 Gordana 409
 Garjanac 412
 Gregin 412, 413
 Grković 414, 415
 Grujo 409
 Grujić 415, 416, 420
 Gučićević 418, 422
 Gujičić 412, 413, 418
 Gukčevi 419, 422
 Guksić 411, 412, 419
 Gurini 419, 420, 423
 Gusakovi 420
 Guskini 420

 Hadnađ 415, 416
 Hajmašac 412, 413
 Hidošan 415
 Horaček 411
 Horvat 410, 411, 412, 413, 414, 416,
 417, 418, 419
 Hosović 414
 Hosu 414

 Ignjačevi 418, 421
 Ilanini 419, 421
 Iteš 412, 413
 Ilić 414, 419

 Ilijašev 411, 412, 413
 Ilijini 419, 421
 Ilkačini 417, 420
 Irina 409
 Isajlovi 420, 421
 Iva 407, 408
 Ivan 407
 Ivanišić 411, 412, 413, 419
 Ivankini 419, 421
 Ivanovi 418, 421, 422
 Ivanović 410, 411, 412, 414, 415, 416,
 417, 418
 Ivica 408
 Ivičić 414, 416
 Ivičin 411, 412, 413, 419
 Ivičini 419, 421, 422
 Ivkov 411
 Ivo 407
 Ivoš 408
 Ivoševi 417, 420
 Ižakovi 418, 421

 Jagodić 411, 412, 413
 Jajini 419
 Jakobenov 411, 412, 413, 419
 Jakobovi 418, 419, 421
 Jakovljevi 420, 421
 Jakša 408
 Jakšić 419
 Jakšo 408, 409
 Janić 411, 412, 413, 415, 416
 Janićević 420, 421
 Janika 408
 Jankomarjanovi 418
 Janković 411, 413, 415, 416, 419, 420
 Jankovićević 419, 422
 Janja 408
 Janjica 408
 Janjić 410, 411, 412, 413, 417, 418
 Jarčevi 418, 420, 423
 Jednašić 411, 412, 419
 Jefto 409
 Jela 408
 Jelica 408
 Jelić 411, 412, 413, 418
 Jelka 408
 Jerka 407

Jerkini 418, 421
 Jerković 414
 Jocini 418
 Jokini 418, 421
 Josip 407
 Jovan 409
 Jovo 409
 Jovanović 415, 416
 Jović 415, 416, 420
 Joza 407, 408
 Jozanovi 418, 419, 421
 Jozica 410, 412, 417,
 Jezini 417, 418, 419, 420, 421
 Jozo 407
 Jožini 418, 421
 Jula 408
 Julica 408
 Juliška 408
 Jurišak 410, 412, 417
 Jurišakovi 417, 420, 422
 Justina 409

 Kajčulovi 417
 Kajini 419, 421
 Kalčić 411, 412, 414, 418
 Kalčićevi 418, 422
 Kapetanovi 419
 Karanfijini 417, 423
 Karini 418
 Kata 408, 409
 Kapetanović 415, 416
 Katica 408
 Katičić 411, 412, 413
 Katičini 418, 421
 Katić 414, 416
 Katini 419, 421
 Keresovi 420
 Kervarić 411, 412, 419
 Kešnjerevi 420, 422
 Kijakovi 420
 Kikelni 419
 Kilencovi 419
 Kišfalubac 414, 416, 419
 Klaić 414
 Klara 408
 Klarićevi 418
 Klefanovi 420

 Klemeni 417, 420
 Klempinger 410, 417
 Klipićevi 420, 423
 Knežević 411, 412, 413, 418, 419
 Kobedić 414
 Kočkar 415, 416, 420
 Kockarevi 420, 422
 Kokoševi 417, 420, 423
 Kolar 411, 412, 413, 418, 419
 Kolarević 415, 416
 Kolarić 411, 412, 413, 418
 Kolarovi 419, 422
 Kolesar 411, 412, 413, 418
 Kolutac 411, 412, 413, 418, 419
 Kosaći 414, 416
 Kovač 412, 413
 Kovačev 411, 312, 413, 419
 Kovačevi 419, 420, 422
 Kovačević 415
 Kovačić 412, 413, 418
 Kovačićevi 420
 Kovinka 409
 Kovjanić 414, 419
 Kozarac 415, 416, 420
 Kozarčevi 420, 422
 Kozić 415, 416
 Krasnić 415, 416, 417
 Krcoševi 417, 423
 Krenčevi 420, 421
 Kresić 415, 416
 Krompirovi 419
 Kruškarovi 417, 423
 Kucenovi 419
 Kučuk 412, 414, 418
 Kučukovi 418, 422
 Kudumrakovi 419
 Kupinić 415, 416, 420
 Kurapovi 419, 421, 423
 Kuridčić 411, 412, 413
 Kurjakovi 420, 423
 Kuruc 415, 416, 417
 Kuzman 407
 Kuzmanović 415, 416

 Lacika 408
 Lakatoš 412, 413
 Lamoševi 417

Lastavica 415, 416, 420
 Lazić 412, 413, 414, 416
 Lazo 409
 Lepirovi 418, 420
 Letini 418
 Liščevi 420, 423
 Litobac 415, 416, 417, 420
 Livović 411, 412, 414, 418
 Lolini 418
 Lončar 411, 412, 419
 Lovak 411, 412
 Lozanov 414, 416
 Lozini 418, 421
 Lučki 419, 422, 423
 Lukačev 411, 412, 413, 419
 Lukačevi 418, 421
 Lukačević 415
 Lukanov 412, 413
 Lukić 410, 412, 417, 418
 Lukini 418, 421
 Lukoševi 417

 Ljubica 408, 409
 Ljubojević 415
 Ljubović 414, 415, 416

 Mačvanin 415, 416, 420
 Mačalini 419
 Madarevi 420
 Magušić 410, 412, 417
 Majstorovi 417, 422
 Maklinovi 418
 Maksim
 Maksimovi 417
 Maksinovi 419, 420, 421
 Malešić 415, 420
 Malešićevi 420, 422
 Mali 411, 412, 413, 418
 Malinovi 419
 Malog Ade 418, 423
 Manda 408
 Mandica 408
 Manojlović 415, 416, 420
 Mara 408
 Marcika 408
 Marcikini 418, 421
 Marčini 418, 421

 Marica 408
 Marić 414, 415, 416
 Marija 408, 409
 Marijanovi 418, 421
 Marin 407
 Marini 419, 421
 Marinka 408
 Marinkovi 419
 Marinovi 418, 421
 Mariška 408
 Marjan 407
 Marjanov 411, 412, 413, 419
 Marjanovi 419, 421
 Marjanović 410, 411, 412, 415, 417, 419, 420
 Marka 408
 Marketa 407, 418
 Markica 408
 Markićevi 418, 421
 Markinini 418
 Marko 407, 409
 Marković 410, 412, 417
 Markulini 420
 Marta 408
 Martica 408
 Martić 415, 416
 Martinov 411, 412, 413
 Marušić 411, 412, 418
 Mata 407, 408
 Matanov 411, 412
 Matanovi 419, 421
 Mateševi 419, 421
 Matević 411, 413, 419
 Matica 408
 Matić 411, 412, 413, 416, 418, 419
 Matija 407
 Matijini 420, 421
 Matiškini 418
 Matkovi 417, 418, 419, 421
 Mato 407
 Matokovi 418, 421
 Matoš 408
 Matoševi 418
 Matović 410, 412, 417, 419
 Matovićevi 417, 422
 Mecanov 414, 416, 417
 Mečanin 414, 416
 Melgerovi 419

Mesar 411, 412, 413, 418
 Miajlo
 Miajlovi 420, 421
 Mićini 418, 421
 Mihajlović 414, 415, 416, 419, 420
 Mijanovi 419, 421
 Mijatov 411, 412, 413
 Mijatovi 418
 Mijatović 414, 415, 416, 419
 Mijin 411, 412, 418
 Mijini 418, 419, 421, 422
 Mikićini 418, 421
 Mikić 410, 412
 Miklendin 412, 414
 Miklinovi 418, 421
 Mikolin 411, 412
 Mikolini 418, 421
 Milakovi 419, 421
 Milan 409
 Milena 409
 Miletić 414, 416
 Mileva 409
 Milica 409
 Milivoj 409
 Milorad 415, 416
 Mirković 415, 416, 420
 Miša 408
 Mišanović 419, 421
 Mišete Fratrgova
 Mišini 418, 421
 Miškovi 417, 419, 421
 Mišković 415, 416
 Mišljenović 415, 416, 420
 Mišorčevi 417
 Mitar 409
 Mitrovi 419, 421
 Mitrović 415
 Motičanac 410, 412, 413, 417
 Motikini 417, 422
 Mrđanović 415, 416
 Mrkini 418, 423
 Musini 420

 Nadupčevi 419, 423
 Nikola 409
 Nikolićini 418, 421
 Nikolić 414, 415, 416

 Novaković 414
 Novoselac 411, 412, 413, 418 419

 Obradović 415, 416
 Opančar 415, 416
 Orikin 412, 413, 418
 Ostojić 415, 416

 Palčika 408
 Palčikini 420, 421
 Palijan 411, 413, 419
 Palijanovi 419, 422
 Palika 415, 416
 Pandur 415, 416
 Panić 515, 416
 Parabak 414, 415, 416, 417
 Paradičkini 419
 Patačić 415, 420
 Patačićevi 420, 422
 Patkovi 419, 423
 Pava 407, 408
 Paveta 407
 Pavica 408
 Pavka 408
 Pavkica 408
 Pavle 409
 Pavlićevi 418
 Pavlović 411, 412, 418
 Pavo 407
 Pavoš 408
 Peceljanin 411, 412, 414
 Pečujlija 414, 416
 Pejić 414, 416, 419
 Pela 409
 Pendini 418
 Pera 407, 408
 Perica 408
 Ferin 411, 412, 418
 Perini 418, 420, 421, 422
 Perišin 411, 412, 413, 419
 Persa 409
 Pero 407, 409
 Petarac 411, 412, 413, 418
 Petarčevi 418, 422
 Petković 415, 416
 Petlovac 415, 416, 420
 Petrovi 418, 421

Petrović 410, 411, 412, 414, 415, 416,
 417, 418, 419
 Piplini 419, 420
 Pirničevi 420, 423
 Pirokovi 420, 421, 423
 Pišta 408
 Pitlovi 419, 423
 Plužar 410, 412, 413, 417
 Pobulić 415
 Podrumac 415, 416
 Popović 414, 415, 416, 420
 Posavac 411, 412, 413, 418
 Poznanović 414, 415, 416
 Požgain 411, 412, 414, 418
 Praćini 419
 Prakatur 411, 412, 414, 419
 Prčkini 419, 423
 Prđini 420
 Prodanović 415, 416
 Prodić 414
 Prokćini 420, 423
 Proko 409
 Prokos 412, 414
 Prtićevi 418, 423
 Pubini 420
 Pulina 419
 Pundžin 412, 414
 Pupavčevi 417
 Pupkovi 419, 420

 Rackovi 420, 421
 Radanović 414
 Rade 409
 Radić 411, 412, 413, 414, 415, 416,
 420
 Radivoj 409
 Radošević
 Radošić 411, 412, 413, 419
 Rakitovac 411, 412, 413
 Radmila 409
 Radojka 409
 Rankini 418, 421
 Redeljini 419, 421
 Revkini 419
 Reza 408
 Ribić 413, 416
 Ristić 414, 416

 Rocini 420
 Rodini 420
 Rodo 424
 Roščini 418
 Rusić 411, 412, 413, 418
 Ruža 408, 409
 Ružica 408

 Salaj 411, 418
 Samojlovi 420, 421
 Sarkanjar 415, 416, 420
 Savanović 415, 416
 Savić 414, 416
 Savinka 409
 Savo 409
 Sekanić 415, 416
 Sekereš 411, 413, 418
 Sekulić 415, 416
 Sekulini 419, 421
 Sempini 419, 423
 Sena 409
 Sencić 415, 416
 Sičajmov 411, 412, 414
 Sigečevi 418
 Sigetac 411, 412, 413, 418
 Simić 415, 416
 Simo 409
 Skeledžija 411, 412, 413, 418
 Sofija 409
 Slipčević 410, 412, 413, 417
 Sladaković 414, 415, 416
 Soganovi 418, 421
 Soldatovi 417, 422
 Solini 418
 Sovini 420
 Srijemac 414, 416
 Srimac 411, 412, 413, 419
 Stana 408
 Stanica 408
 Stanić 414, 416
 Stanisavljević 415, 416
 Stanko 409
 Stanković 415, 416
 Stanoja 409
 Stanojlov 414, 416
 Stepanovi 419, 421
 Stepančevi 417, 421

Štepanovi 419
 Štepanović 411, 412, 413 419
 Stevan 409
 Stevanka 409
 Stevo 409
 Stipa 407, 408
 Stipo 407
 Stipan 407
 Stipeta 407
 Stipini 417, 421
 Stoja 409
 Stojanka 409
 Stojanović 415, 416, 420
 Stojković 415, 416, 420
 Strajnić 415, 416
 Strišković 411, 412, 418
 Subić 415, 420
 Subićevi 420, 422
 Subotić 415, 416
 Suknjarevi 417
 Stoja
 Stojan 409
 Sumporačini 418
 Svetić 411
 Sveto 409
 Svirčevi 419

 Šalajić 415, 416, 417
 Šanjić 410, 412
 Šarac 411, 412, 413, 418
 Šarčevi 418, 422
 Šašlić 414, 416, 417
 Šćepini 418, 421
 Šecini 418
 Šijakovi 420
 Šimanović 419, 421
 Šimunović 415, 416
 Škulac 411
 Šmrčković 414
 Šokac 410, 411, 412, 413, 417, 418
 Šokcovi 418, 422
 Šomodvarac 412, 413, 418
 Šovakov 411, 412, 413, 419
 Šovakovi 419, 422
 Španjevićevi 418
 Špicarovi 420, 423
 Štajerac 412, 413

 Štević 410, 412, 414, 417
 Štrbenac 411, 413
 Štrucovi 420
 Šusterovi 417, 422

 Tacini 420, 421
 Tada 407
 Tadijanov 412, 413, 418
 Tadijini 417, 420
 Tadinovi 418, 421
 Tanackovi 420, 421
 Tarađan 411, 412, 414, 418
 Tarčikini 418, 420, 423
 Tardinin 411, 412, 413, 418
 Tatarin 415, 416
 Telak 411, 412
 Teodor 409
 Terzić 411, 412, 413, 414, 415, 416, 419
 Tigandžin 411, 412, 414, 419
 Tigandžini 419, 422
 Tikvicini 418, 423
 Todorović 415, 416, 420
 Tomašić 412, 413
 Tomić 411, 412, 418
 Tomini 417, 418, 419, 420, 421
 Tomšini 419, 421
 Tonka 408
 Tonković 414
 Topalov 411, 412, 413, 419
 Torjanac 411, 412, 413, 418
 Tošini 418, 421
 Tošo 409
 Tovljanin 414, 416
 Trbić 415, 416, 417
 Treza 408
 Trgancovi 420
 Tručini 420, 423
 Tunja 410, 411, 413, 417
 Turkalj 412, 413, 418
 Turkićevi 420
 Tuškanović 414
 Tutenov 411, 412, 418

 Ubavić 414, 415, 416, 417
 Uglješić 415, 416
 Ursić 415, 416, 417
 Uvalić 415

Vakanjac 415, 416, 420
 Vargić 411, 412, 419
 Vargini 418, 422
 Vasini 418, 421
 Večanin 410, 411, 412, 413, 417, 418
 Velinka 409
 Veljko 409
 Venjini 419
 Vereš 410, 413, 417
 Verešovi 417, 422
 Vica 407
 Vidak 410, 412, 417
 Vinka 407
 Vinko 407
 Vitomir 409
 Wlada 409
 Vlašić 411, 412, 413, 418 419
 Vorgić 410, 411, 412, 413, 417
 Vračarić 414, 416
 Vračarini 417, 422
 Vrapčevi 420
 Vrbanac 410, 412, 417
 Vrbančevi 417, 422
 Vučić 415, 420
 Vučković 415, 416
 Vujasenović 415, 416, 420
 Vujić 411, 412, 413, 419
 Vukovac 411, 412, 413
 Vuković 414, 415
 Vuletić 414
 Zagorac 410, 412, 413, 417
 Zagorčevi 417, 422
 Zdenac 410, 412, 413, 417
 Zdenčevi 417, 422
 Zečevi 420, 423
 Zelnkovi 418
 Zetovi 418, 422
 Zetović 410, 412, 417
 Zgebini 420
 Zidarevi 418, 422
 Zlatarić 411, 413, 419
 Zoljini 418
 Zorica 408
 Zulini 420
 Zundanović 414
 Žalac 411, 414, 418
 Žarko 409
 Žicini 417, 421
 Žico 407
 Živaković 411, 412, 418
 Živančević 420
 Živić 412, 413, 418
 Živka 408
 Živketa 407
 Živkica 408
 Živko 408
 Živkov 411, 412
 Živkovi 418, 421, 422
 Živković 411, 418
 Župunjini 418, 423

REGISTAR TOPONIMIJE

Abonja 435
 Ada 432
 Adamov sokačić 427, 431
 Adica 432
 Alasic a433
 Alsoszentmárton 406
 Ančina Bara 433
 Arast 431, 435
 Babina Stolica 434
 Bajićevica 433
 Bajmak 428
 Bala 435
 Balatin 432
 Ban 406, 430
 Banovo Brdo 434
 Bara 43
 Baranjsko Petrovo selo 406, 427
 Baranyabán 430
 Baranyakisfalud 429
 Baranyavár 427
 Barica 432
 Baščine 432
 Batina 406, 429

Batina Skela 406, 429
Begovac 434
Beli Manastir 406, 430
Benga 406, 427, 435
Bezdan 432
Benge 427
Bežanska Jaruga 432
Bile Bare
Biljski sokak 431
Bistra 434
Biša 435
Bjelo Brdo 432
Bjelovićevo Kraje 430, 431
Bodolčev sokak 427, 431
Bodolja 406, 429
Bolman 406, 430
Belmanski Vok 433
Bolmny 430
Borovik 431
Borza 434
Branjina 406, 430
Branjin Vrh 406, 427
Braskoč 435
Brdašce 432
Brestić 431
Brig 432
Brnjevar 406, 427, 431
Brnjevarski Atar 432
Brodina 427, 433
Budvaja 435
Budžak 432
Burk 430, 431

Cerik 432, 435
Cerine 431
Cerje 431
Cigalmal 428
Ciganmala 428, 431
Ciganski Budžak 433
Ciganski Kraje 426, 428, 431
Ciglana 433
Crkveni sokak 428, 429, 431
Crna šuma 433
Crne Bare 432
Crvenkovića 432
Crveno more 433

Čemin 431
Čemin Jezero 434
Čibogat 434
Čifutska Dolina 434
Čont 432
Čučinec 429
Čudelj 428, 435
Čuški Kraje 429, 431

Dabina Sjeđa 433
Daljok 406, 427, 428, 431
Djlyok 428
Darázs 429
Daraž 406, 429
Darda 431
Deakova Drava 434
Derjan 433
Dinjišće 431
Dola 426, 431, 432
Dolnjaki 430
Dolnjanski Kraje 428, 431
Dolnji Kraje 429, 431
Dolnji Red
Doljani 430, 431
Doljanski Kraje
Dravica 434
Draž 406, 429
Drenovača 431
Duboka bara 433
Duboševica 406, 428, 435
Dugačka Međa 432
Dugi Lež 435
Dunavac 434
Duzluk 426, 427, 431
Dužice 432

Džombik 432

Đola 433
Đurokov Kraje 427, 431

Enja 435

Fićora 435
Fok 433
Fuskas 430, 431

Ġaj 432
Ġajić 406, 428, 432
Ġakovac 433
Ġladni sokak 431
Ġlišina Hada 433
Ġlogovi 431
Ġomboši 431
Ġorani 430, 431
Ġornjani 430
Ġornjanski Kraj 428, 431
Ġornji Kraj 429, 431
Ġrad 428
Ġradac 427, 431, 433, 434
Ġraorina 434
Ġrbavica 432
Ġroblju 427
Ġrovišće 429, 435
Ġreda 432

Hada 432
Hadica 432
Hercegmárok 428
Hercegszóllós 429
Hrvatski sokak 430, 431

Ivanova Bara 434
Ivik 432
Izsép 428
Ižip 406, 423

Jagodnjak 430
Jamača 433
Jelačićev sokak 431
Jendek 432
Jerkin sokak 427, 431
Jezerina 432
Jezero 433
Kácsfalu 430
Kačvala 406, 430
Kalovica 432
Kalovitica 432
Kaluderi 434
Kalvarija 434
Kamelom 433
Kamenac 406
Kanajlica 433
Kanal

Kanalić 433
Kapela 434
Karašica 434
Kásád 406, 426
Kašad 406
Kenderuž 431
Kereštovac 433
Kiskőszeg 429
Kišfaluba 406, 430
Ništeleg 432
Klejišća 431
Klejišće 431
Klejište 432
Klenovac
Kneževi Vinogradi 406
Kobilica 434
Kocka 432
Kod Brkljače 432
Kod Bunarića 432
Kod Džebine Kuće 432
Kod Karasa 432
Kod Plota 432
Kod sv. Petra 432
Kod sv. Roka 432, 434
Konjarica 433, 434
Korice 434
Kosirača 435
Kotlić 428
Kozji sokak 428, 431
Kraljice 434
Kraljev Stol 434
Krčenić 432
Krčevina 432
Krivaja 432
Krnjin Kraj 428, 431
Kruševac 430
Kuđoš 427
Kuljket 430, 435
Kupinčev Kraj 430, 431
Kurjačara 433
Kuvski Kraj 429, 431

Lačka 432
Lamošev Kraj 426, 431
Lap 430, 432, 433
Liman 432
Limboš 435

Lipa 431
 Liplje 431, 435
 Lipovačka Lenija 433
 Lisac 435
 Livade 432
 Livadica 432
 Livadice 429
 Logor 433
 Luč 406, 427
 Lukačev sokak 428, 431
 Lukešina Međa 432
 Lukin Brijeg 433
 Luturani 430
 Lutoranska Pustara 433

 Mačkara 433
 Madžarski sokak 431
 Majška Šuma 432
 Mala Veka 433
 Malica 429
 Mali sokak 430, 431
 Malica 429
 Mali sokak 430, 431
 Marcikin Kraj 427, 431
 Marok 406, 428, 435
 Matin Fok 438
 Matkova Ada 433
 Medrovič 435
 Medvođe 432
 Međa 427, 431
 Među Kanali 432
 Milina Greda 433
 Mialjevica 432
 Milošev Lap 433, 434
 Mlaka 432, 433, 435
 Monoštor 406, 430
 Munjereš 435

 Nagybadoty 429
 Na Patave 432
 Na Prkosu 428, 435
 Na Salašu 432
 Nikolin Lap 433
 Nova Livada 432
 Novi Red 430
 Novi sokak 431

 Ograde 433
 Oraščić 431
 Orlinjak 433
 Orlovo Gnizdo 433
 Osječki Kraj 429,431
 Oskoruš 431
 Ostrovac 432

 Pariz 430, 431
 Paša 432
 Pašarina 432
 Patava 434
 Petarda 427, 434
 Petárda 427
 Pélmonostor 430
 Pijeskovi 432
 Planinski sokak 428, 431
 Pljošta 432
 Počivaljka 433
 Pod Barom 426, 431
 Pod Cerikom 432
 Pod Đolom 431
 Pod Kanalom 432
 Pod Kaponjom 432
 Pod Karančom 432
 Pod Karašicom 432
 Podlug 432
 Podolje 406, 429
 Pod Planinom 432
 Podravica 427, 431
 Pod Šepšom 432
 Pod Tavancem 434
 Pokonta 435
 Popovac 406, 430
 Popovačka Dolina 434
 Popov sokak 430
 Pored Dunava 429, 431
 Preko Druma 432
 Prićfok 433
 Privoz 433
 Projina Međa 432
 Prosne 432
 Provalija 433
 Prud 432
 Pundrovčeva Dolina 434

Rakite 431
Rastić 431
Rastići 431
Raščenik 431
Rašće 431
Raškovića
Ravnica 432
Ražnjevi 432
Rečka 433
Repnjak 431
Ribnjak 433
Rit 432
Romonja 429, 431
Ružin Vok 434

Salaš 433
Salašina 433
Šarkanj 433
Selišće 433
Selska Pustara
Semartin 406, 426
Sepeška Drava 434
Sepeška Zemlja 433
Širkovi 431
Slatine 432
Solnice 435
Srednja Bara 432
Srednji sokak 429, 430, 431
Srpski sokak 430, 431
Staklenac 428, 429
Stankova Dolina 434
Stara Drava 434
Stara Livada 432
Stari Dunav 434
Staro Selo 429, 433, 434
Strajnićeva Dolina 434
Studenac 435
Suljoš 406, 429

Šarkanj 433
Šaročki Kraj 428, 431
Šaročki Put 433
Šašenovice 431
Šelestovi 432
Šepški Kralj 429, 431
Šiblje 431, 432

Šikloški Kraj 426, 431
Širine 432
Šomodža 426
Šumar 431
Šumarina 406, 431, 432, 434
Šumice 432
Švapski sokak 431

Tagoško 432
Tarda 431
Tardanska Dolina 434
Tavanac 434
Težačke Bare 433, 434
Tijesni 432
Tišina 434
Tomićev Kraj 426, 431
Topolik 431
Topolje 406, 428, 432
Torjanci 426
Torjanci 406, 426
Trbićeva Ada 433
Trećarac 430, 431
Trojnaš 434
Trščice 434
Tuk 431

Ulice 435
Urberija 432
Utrina 432
Utrne 432

Vakupčki Kraj 430, 433
Varoški dol 434
Vašarište 430
Večka Dolina 434
Veka 433
Velike Bare 432
Veliki kanal 433
Veliki Kraj 428, 431
Veliki sokak 429, 431
Veliki Vir 432
Velka Veka 433
Velki sokak 430
Vinogradina 431
Vinogradska Zemlja 431

Visoka Greda 432
Vižlak 433
Vlaška Livada 433
Vlaškovci 434
Vodencište 433
Volovska Dola 433
Vrapčeva Međa 432
Vrbak 431
Vrblje 432
Vrtlog 429

Zakon 435
Za Selem 432
Za Žumberkom 432
Zečev sokak 431
Zlatnica 431
Zobišće 431

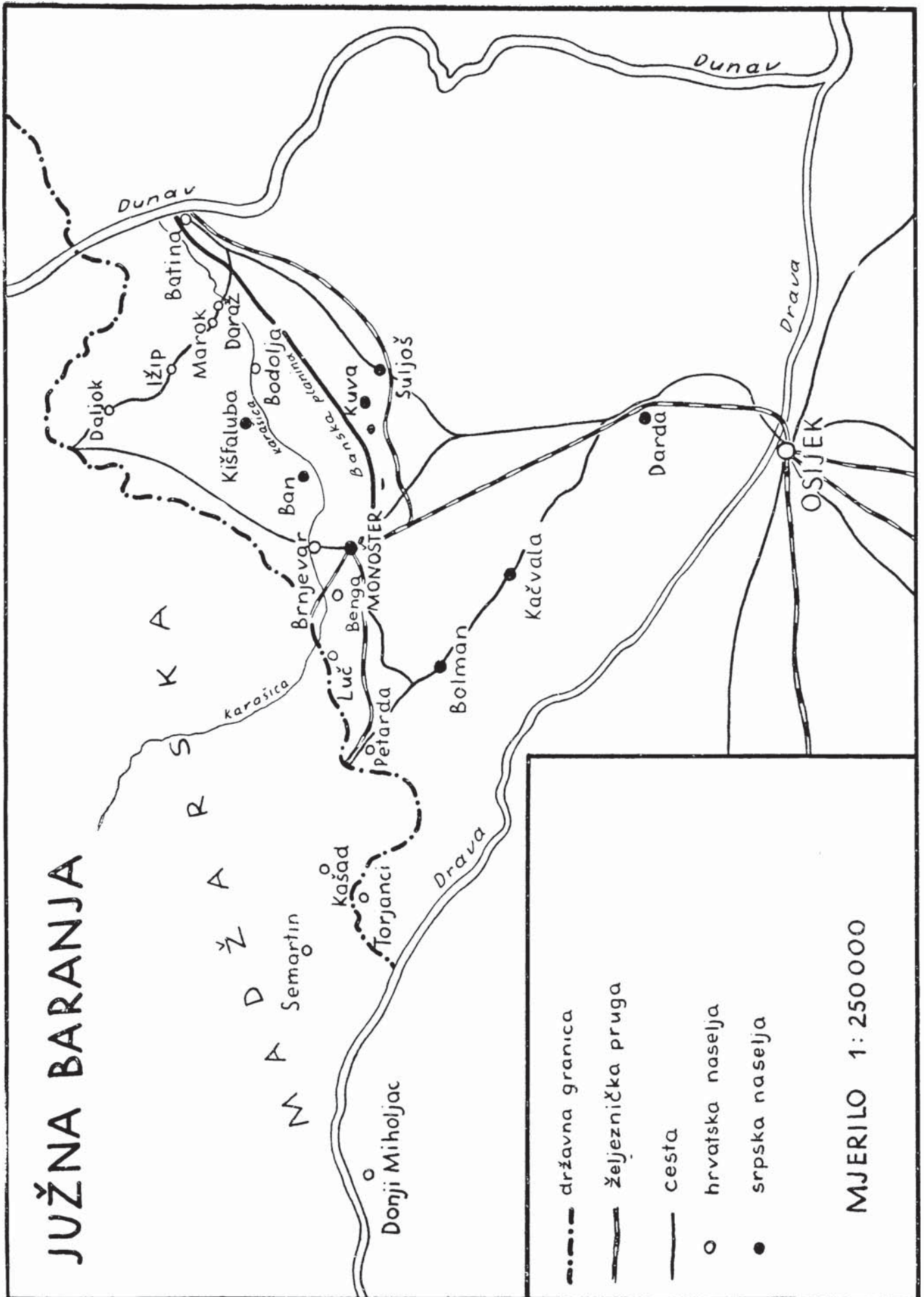
Žiljeri 430, 431
Živkov sokak 427, 431
Žumberak 427

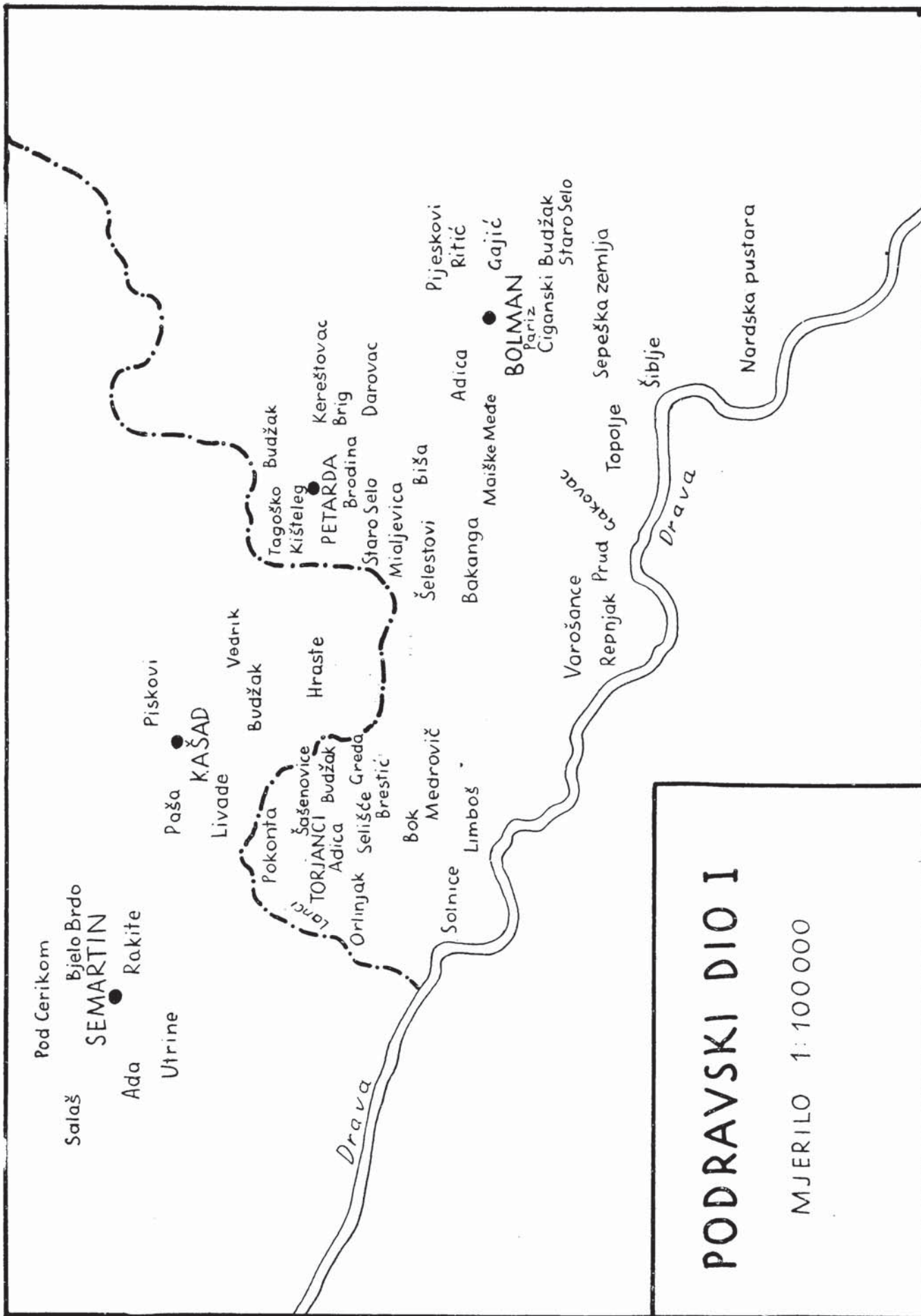
TOPONIMSKE KARTE

Naselja na kartama nisu označena službenim nazivom, već onako, kako ih je nazivalo domaće stanovništvo. U naseljima, označenim na karti kao hrvatska, stanuju hrvatski starosjedioci, ali u Batini i Bodolji pored Hrvata ima vrlo mnogo i Mađara; u ostalim hrvatskim naseljima se nađe samo po koja mađarska porodica. U naseljima, označenim kao srpska, stanuju srpski starosjedioci, ali u tim naseljima stanuje pored Srba i velik broj Mađara ili hrvatskih kolonista, tako da oni u nekim naseljima čine većinu stanovništva; jedino je Bolman čisto srpsko naselje s manjim brojem hrvatskih porodica.

Sve toponime (mikrotoponime, hidronime) u radnji i na kartama sam zabilježio točno onako, kako su mi kazivali stariji stanovnici u svakom pojedinom mjestu. Na specijalnim kartama i u katastarskim uredima su neki mikrotoponimi zabilježeni pod drugim nazivom. Do tih razlika je došlo zbog toga, što je kod komasacija po više poljskih predjela dobivalo jedno ime, i što se kod prepisivanja i precrtavanja pojedinih predjela događalo, da su neki prepisivači nehotice izostavljali koji glas, a drugi prepisivači su opet namjerno mijenjali nazive nekih predjela, da bi dobili „pravilniji” ili „književniji” oblik. Zbog toga je ponekad došlo do udaljavanja od osnovne riječi i do iskrivljavanja prvobitnog oblika. U karte nisam mogao unijeti sve mikrotoponime, koje sam zabilježio po selima, već samo one, koji su zabilježeni u specijalnim kartama i u katastarskom uredu. Pri sastavljanju toponimskih karata služio sam se specijalnim kartama južne Baranje i podacima, dobivenim od Katastarskog ureda u Belom Manastiru. Položaj pojedinih predjela u kartama nije zabilježen posve precizno, već samo približno, te se nazivi pojedinih predjela protežu ponekad i na područja drugih predjela, osobito ako je naziv predjela vrlo dug, ako je predjel vrlo uzak i t. d. Glavna je svrha mojih toponimskih karata da označim približno položaj pojedinih toponima, kako bismo dobili pregledniju sliku tih toponima, i kako bismo iz položaja tih toponima mogli bolje razumjeti i izvesti njihovo porijeklo.

U prvoj karti sam zabilježio baranjske toponime i hidronime, zatim važnije prometne puteve (željezničke pruge i ceste). U ostale tri karte sam zabilježio baranjske mikrotoponime.

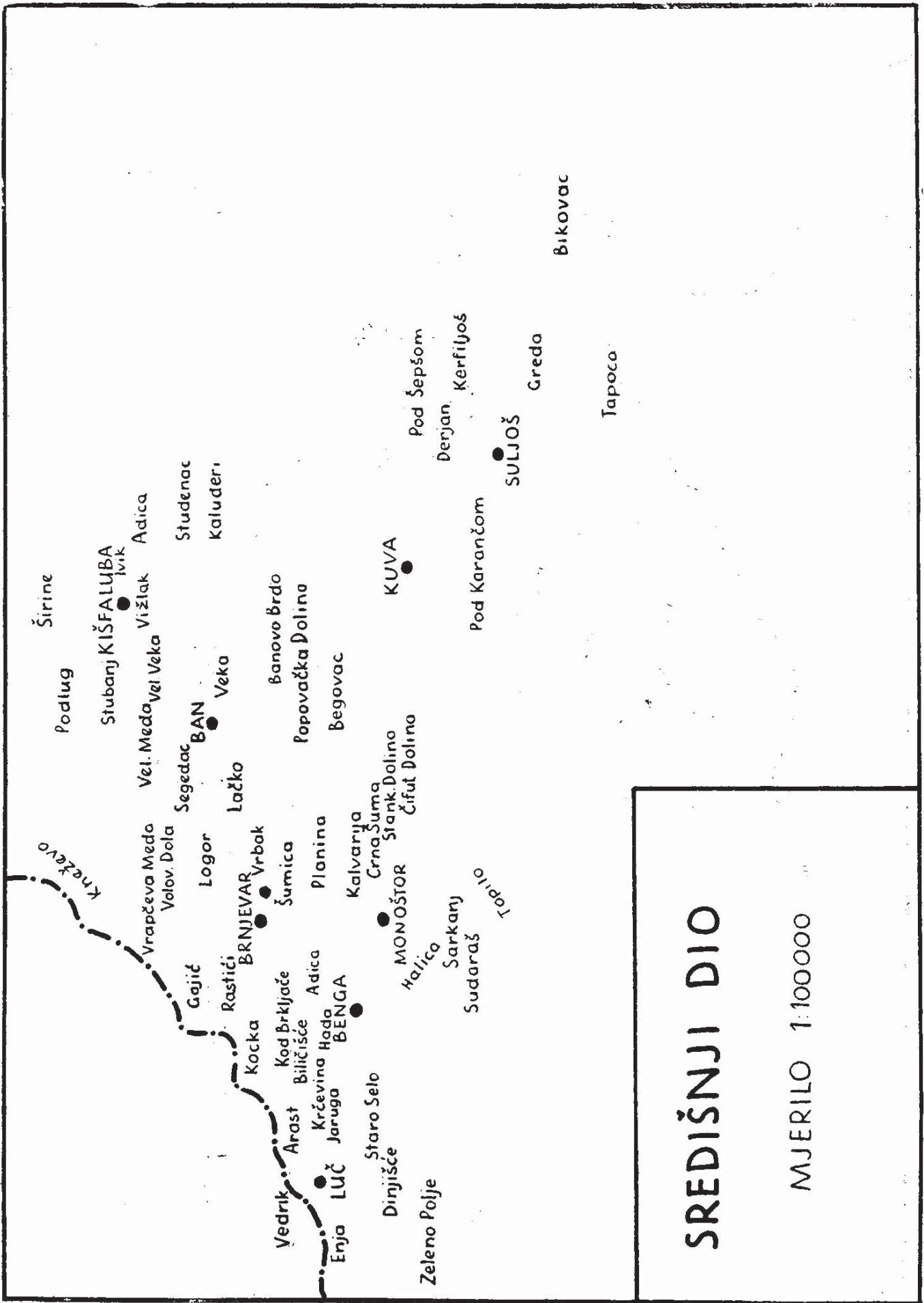

PODRAVSKI DIO II

MJERILO 1:100 000

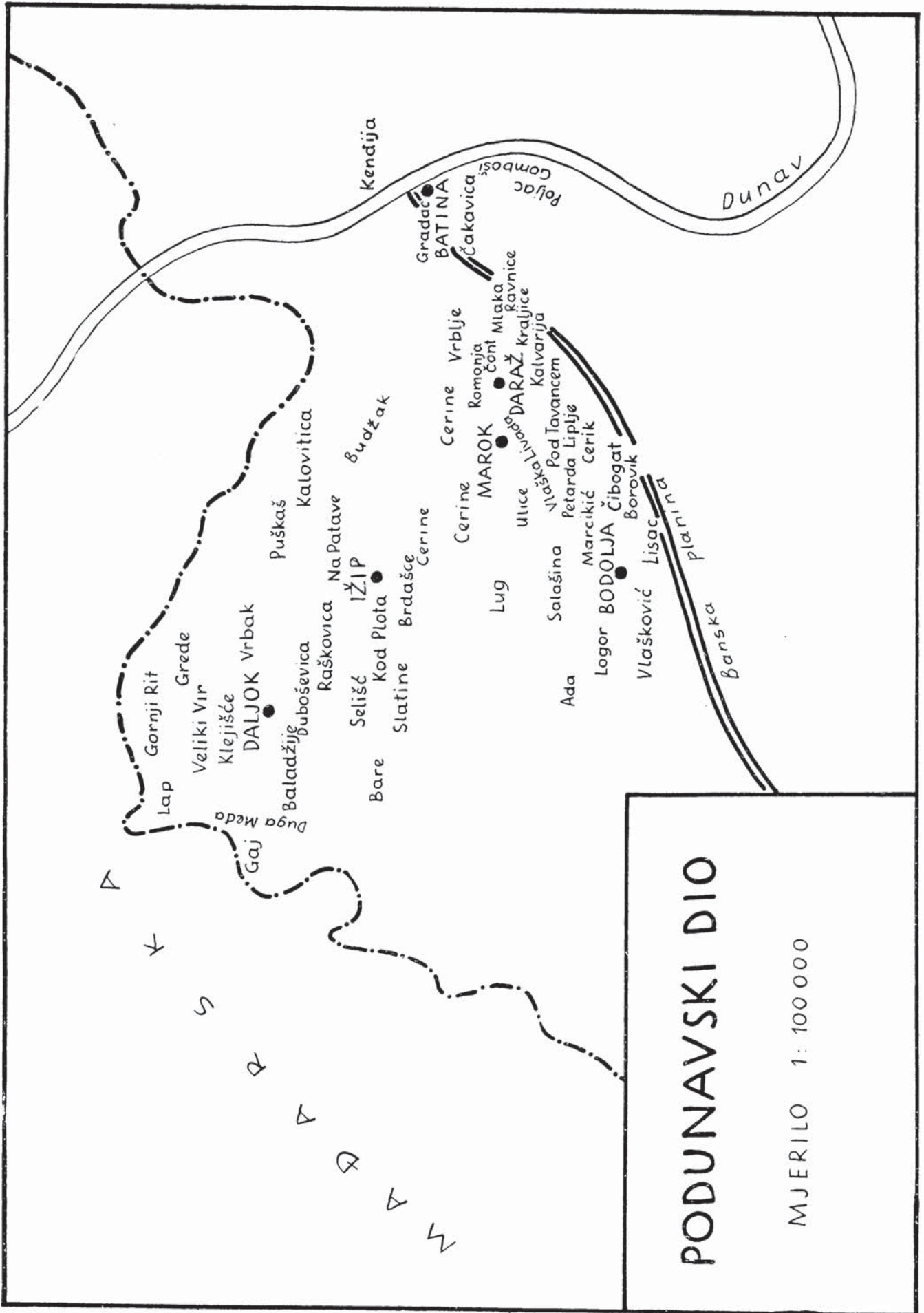
Sedmitar
Grablje
Bajmak
Liman Šumar Cerik Ograde
Šakarine • Pijeskovi
Krivaja KACFALA Težacke Bare
Ada Dekalica
Brod Ivica Milina Greda
Prasne Bostanište Mali Čemin
Zornice Jagodnjak
Bodonja Mucina Ada Čemin
Liman Trbičeva Ada
Projina Meda Šakarine
Staro Selo
Rašće
Žuta Bara Bezdani
Munjereš
Lanka
Topolik
Visoka Greda
Matkova Ada
Rastić
Visoka Greda DARDA
Selište
Lipa
Adica Šumar
Miloševa Greda Mece
Milošev Lap
Veliko polje
Drava

• BILJE

SREDIŠNJI DIO

MJERILO 1:100000

PODUNAVSKI DIO

MJERILO 1:100 000